

Filmoleca

de Cătălina

3
num

ciné
amateur

Filmoteca
de Catalunya
FILMO

(LA MAXIMA PERFECCIÓ EN CINEMATOGRAFIA)

16 mm.

AGENTS EXCLUSIUS PER A CATALUNYA

BALTÀ i RIBA

AVINGUDA PORTAL DE L'ÀNGEL, 42 • TELÈFON 12564 • BARCELONA

També tenim existència d'aparells i accessoris en
9 i mig i 16 mm. de totes les marques i preus

EDITADA PER LA
SECCIÓ DE CINEMA DEL CENTRE
EXCURSIONISTA DE CATALUNYA
CLUB ALPÍ CATALÀ

VOLUM I ♦ NUMERO EXTRAORDINARI ♦ NÚM. 3
AGOST 1933

NOTA

Haviem pensat de primer antuvi fer sortir aquest número amb el mateix nombre de pàgines que els normals, però la importància adquirida pel II Concurs Català de Cinema Amateur, ultra el nostre desig de fer una àmplia informació del mateix ens han induït ha fer el màxim esforç per a presentar als nostres lectors i amants del cinema un número extraordinari digne parió del Concurs suara celebrat.

Això, junt amb les dificultats d'impressió sorgides a última hora—ben alienes a la nostra voluntat—han motivat el retard de sortida d'aquest número.

Demanem perdó als nostres amics els quals creiem sabran veure en aquestes pàgines compensada la llarga espera.

LA DIRECCIÓ

crònograma..... 108

CINEMA AMATEUR

REVISTA TRIMESTRAL

Preus de subscripció:
Barcelona (l'any) . . . . . 4'00 plus.
Resta (l'any) . . . . . 5'00 .

Redacció: Centre Excursionista de Catalunya,
Paradis, 10 - Telèfon 19385

Administració: Llibreria Catalònia,
Ronda de Sant Pere, 3 - Telèfon 12456

CINEMA AMATEUR

LA REVISTA DE L'ART
I LA TÈCNICA DE
L'AFICIONAT

EDITADA PER LA
SECCIÓ DE CINEMA DEL CENTRE
EXCURSIONISTA DE CATALUNYA
CLUB ALPI CATALA

VOLUM I • NUMERO EXTRAORDINARI • NÚM. 3
AGOST 1933

SUMARI

	Pàg.
Els nostres cineastes.....	Isidre Socias..... 64
Editorial.....	65
Una diferenciació.....	Jeroni Moragues... 66
El director amateur.....	Josep Palau..... 68
Els recursos del llenguatge cinematogràfic.....	Domènec Giménez... 70
Moviment intern i moviment extern.....	Delmir de Caralt... 72
Afegits.....	J. M. Galceran... 74
Allò que podrieu filmar.....	75
Veredictes del II Concurs Català de Cinema Amateur.....	76
Notes al marge del II Concurs Català de Cinema Amateur.....	78
Concursos.....	80
Noves de tot arreu.....	83
Retalls de cel·luloide.....	99
Troballes.....	102
Què hi ha de nou?.....	104
Ofertes i demandes.....	107
Consultori Tècnic.....	108
Bibliografia.....	108

CINEMA AMATEUR

REVISTA TRIMESTRAL

Preus de subscripció:
Barcelona (l'any)..... 4'00 ptes.
Fora (l'any)..... 5'00 "

Redacció: Centre Excursionista de Catalunya.
Paradis, 10. Telèfon 19385

Administració: Llibreria Catalana.
Ronda de Sant Pere, 3 - Telèfon 12456

En el **II Concurs Català de Cinema Amateur** organitzat pel Centre Excursionista de Catalunya, s'ha palesat d'una manera evident, no sols la insuperable qualitat del film Gevaert, sinó també que és el preferit dels aficionats experts

**17 PREMIS
OBTINGUTS
AMB FILM
GEVAERT**

5 Medalles Vermeil
4 Medalles Argent
1 Medalla de la Societat Atracció de Forasters
1 Medalla «Especial» del Centre
Excursionista de Catalunya
6 Copes de diferents cases cooperadores

El film Gevaert és el més
útil als bons aficionats

Agents exclusius per a Espanya:
Indústria Fotoquímica Nacional, S. A.

I N F O N A L
Buenos Aires, 18
B A R C E L O N A

UN PAS GEGANT EN LA CINEMATOGRAFIA D'AFICIONAT

Kodak presenta un aparell cinematogràfic—basat en un principi completament nou—que registra quatre imatges sobre la mateixa àrea de pel·lícula de 16 mm. que fins ara solament en podia registrar una. El

CINE - «KODAK» VUIT

veritable meravella de precisió mecànica i òptica, empra rotllos de 7,5 metres de pel·lícula de 16 mm. que representen

una economia de 60 per 100.

Una petita escena documental, de uns dotze segons, costa poc menys que una fotografia ordinària de tamany $8 \times 10 \frac{1}{2}$ cm. La pel·lícula pancromàtica

Cine «Kodak» 8, de seguretat, té una emulsió de gran fi, que permet ampliar, en forma insospitada, les imatges al projectar-les amb el

«KODASCOPE» VUIT

sense minvar la seva brillantor i gran riquesa de detalls. El preu de la pel·lícula Cine «Kodak» 8 comprén el del revelat de la mateixa en qualsevol laboratori Kodak del món, i

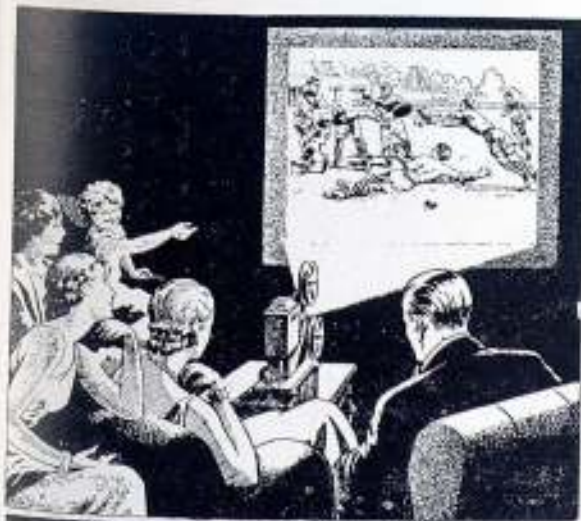
solsamnt costa 27.50 pessetes.

Unicament veient-ho pot apreciar-se la maravellosa qualitat fotogràfica i el gran valor artístic de les pel·lícules fetes amb el Cine «Kodak» Vuit.

CINE-«KODAK» VUIT . . Pessetes 450
«KODASCOPE» VUIT . . Pessetes 400

Demani una demostració gratuïta en els bons establiments d'articles fotogràfics, o directament a

KODAK, Societat Anònima • Fivaller, 3 • Passeig de Gràcia, 22 • BARCELONA
Central a Madrid • Sucursals a Sevilla i Bilbao

ELS NOSTRES

64

Del film «RIU AVALL»

Del film «RIU AVALL»

CINEISTES

ISIDRE SOCÍAS

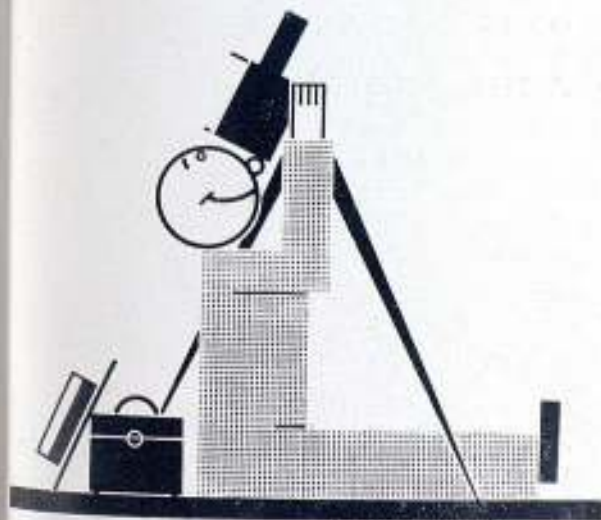

DE sempre ha estat la nostra norma, no engegar sense més ni més esmèreres bombolles de sabó, tot i saber-les boniques. Només la innocent il·lusió dels infants les poden fer possibles. Per a bastir una obra o emprendre una acció seriosa i conscient cal, si més no, comptar amb un terreny sòlid i uns fonaments indiscutibles. I és innegable que el moviment artístic i cultural del cinema amateur a Catalunya no és una bombolla inflada per unz quants il·lusos. El cinema amateur, ací, reposa ja sobre una base segura perquè respon a un fet. I és recolzant damunt aquest fet, aquest estat, aquests fonaments, que la Secció de Cinema del C. E. de C. basteix la seva obra. Gosaríem a dir que n'ha estat al mateix temps la creadora.

No cal pas enumerar una per una les proves i resultats d'aquesta naixent vitalitat que en l'art del cinema la nostra terra ofereix a hores d'ara als ulls dels esperits atents. Dos fets bastaran per a demostrar-ho, millor dit, dos èxits. El de la nostra revista i el del segon Concurs Català de Cinema Amateur.

No és pas cap secret per a ningú que ens hem vist obligats a augmentar el tiratge de la revista. Aquesta ha sortit de la consciència dels cineastes per tornar-hi un cop les ha agermanat totes. Tothom se l'ha feta seva com seva era ja en fer-se. Altres cosa no perseguim, sinó la de bastir una obra viva que fos l'expressió autèntica de les inquietuds del nostre Cinema amateur, per a projectar-la no solament damunt nosaltres mateixos sinó fins i tot més enllà del mar i les fronteres. Car és gràcies a CINEMA AMATEUR que en els Clubs de Cineastes més importants del món saben ja que Catalunya no és una cosa adormida i insensible enfront d'aquest art meravellós i universal que és el Cinema. I no solament la saben desperta ans bé l'aprecien en allò que val. És aquest goig de veure la nostra terra incorporada al moviment mundial del Cinema Amateur el que ens fa, des d'aquest lloc frontal, felicitar sincerament l'entusiasta cineasta i amic Delmir de Caralt per l'èxit obtingut suau amb el seu film «Montserrat» en terres de Hollywood. El nom de la Catalunya cineasta ja s'ha obert camí. És també a Holanda on films d'amateurs nostres han meregut l'èxit de dues projeccions públiques. I és de França i d'Holanda, encara, que ens han estat tramesos films per al nostre Concurs.

El nostre Concurs: Heus ací en la celebració del segon Concurs Català de Cinema Amateur, l'altre fet, l'altre èxit, que demostra d'una manera evident i indiscutible la ja assenyalada vitalitat dels neguits artístics, culturals i tècnics dels cineastes amateurs. No solament la quantitat, ja per sí sola respectable, dels films presentats, sinó la verdadera qualitat general observada en aquest Concurs és el que millor ens diu com l'obra empresa per la Secció de Cinema de C. E. de C. és quelcom de viu i de sa que respon a un estat col·lectiu que molts, fora del camp amateur, s'entesten a ignorar o a considerar com un joc de criatures o pel cap més alt com a esplais de consciències desvagades. Per a desfer aquesta opinió equivocada que del Cinema Amateur algú pot tenir, basta el resultat efectiu d'aquest Concurs moltes obres premiades del qual responen, si més no, a una concepció cinematogràfica digna d'ésser tinguda en compte.

EDITORIAL

Les enormes possibilitats materials dels «produceurs» professionals han d'ésser suplides per l'amateur a força d'enginy.

Heus ací com amb un neumàtic, tres barres i dues cadenes, el grup Quadras Caralt muntà un «set» del film LA ILLA DESERTA.

UNA DIFERENCIACIÓ

PER JERONI MORAGUES

66

SOVINT els homes no s'entenen, perquè parlant cada un de temes diferents es pensen que discuteixen la mateixa cosa. Feu sinó una prova, digueu a unes quantes persones:

«Vaig veure un film amateur», i veuren com cada una entén una cosa diferent.

Vull mirar avui de dir alguna cosa per tal que en parlar de cinema amateur, ens entenguem tots plegats. Quina diferència hi ha entre un film amateur i un film professional? No pot pas servir-nos per a aquest cas la diferenciació que generalment establim entre una cosa amateur i una cosa professional, perquè aquesta diferenciació varia per a cada una de les branques de l'activitat humana. Per exemple, un poeta amateur es diferencia d'un poeta professional, perquè és dolent. En canvi cineasta amateur no presuposa de cap manera la qualitat dels films.

Entre el film professional i el film amateur hi ha-hà sempre com una de llurs múltiples diferenciacions, la d'ordre econòmic. Pabst per a fer e. *Quixot* demanava 12 milions de francs; el cineasta amateur per a fer un film disposarà només a tot estirar d'uns centenars de pessetes. Aquesta diferència es massa òbvia per a insistir-hi més estona. Pareu compte en una cosa: Que els amateur dolents, d'aquesta diferència en dedueixen una conseqüència inacceptable, això és: que la qualitat d'un film depèn de la quantitat de pessetes que s'hi esmercen. Ah no! Això mai! Qualsevol productor americà amb uns quants milions de dòlars ha fet films detestables, i vint metres de cinta amateur que valen no gaires pessetes poden ésser genials.

La qüestió essencial és aquesta: que l'amateur amb poques pessetes faci, no el que faria Pabst amb 12 milions, sinó el que faria amb aquelles mateixes poques pessetes.

I pot fer-ho. És clar que no hi arribarà sempre—de Pabst no n'hi ha un a cada cantonada—, però ha d'intentar d'arribar-hi. I si no ho intenta es un cineasta amateur dolent. És un senyor que té una màquina als dits i no sap què fer-ne.

La diferència essencial entre el cineasta professional i el cineasta amateur, potser és aquesta: que el primer quan va a començar un film no ha de mirar mai què podrà fer materialment (té al costat una empresa, una maquinària i uns col·laboradors que li donen unes possibilitats il·limitades). En canvi l'

produccions
l'amateur
res i dues
sota del

amateur ha de cenyir-se exclusivament a allò que pot fer. Abans de començar, hi cal un coneixement absolut de totes les possibilitats de la seva màquina, del seu carro, dels reflectors, dels seus col·laboradors. I aleshores, sabent fins on pot anar, no voler anar més enllà, però sí fins allí on pot.

Repossem els films amateurs dolents que hem vist; no ho eren pas perquè no podien anar més enllà, sinó perquè no anaven fins allí on podien.

Si admetem una diferenciació material entre el film amateur i el film professional, no podem pas admetre-hi una diferenciació artística. Aconseguir un angle determinat, una presa de vistes excepcional, l'amateur no ho podrà fer sempre. Però abans de començar el film, podrà escriure'n sempre el guió i després d'haver-lo rodat podrà sempre fer-ne el tallat i el muntatge. I precisament és en aquests moments quan l'artista veu el tènec. I fixem-nos-hi bé, molts films amateurs, amb una fotografia impecable i un moviment de màquina regular, fallen sorollosament, perquè no hi havia cap idea que els dirigís ni cap autocrítica que els arrangés.

No s'hi valdria ara, a invocar les dificultats de tots els aprenentatges, perquè dintre de tot aprenentatge hi ha sempre dues menes d'aprenents: aquells que un dia o altre ho faran bé, i aquells que ho faran malament sempre. I aquests potser tenen, dintre el cinema *amateur*, una gran maquinària i unes grans possibilitats materials. Només els manca una cosa: ésser artistes.

Aquests són a fi de comptes, el que confonen l'*amateurisme* amb l'anar en mànegues de camisa, els qui es pensen que les coses ja es poden fer d'estar per casa, els qui han substituït el drama pel sentimentalisme carrincló, els qui han confós la gràcia i la ironia amb la *xarxada* i la poca solta.

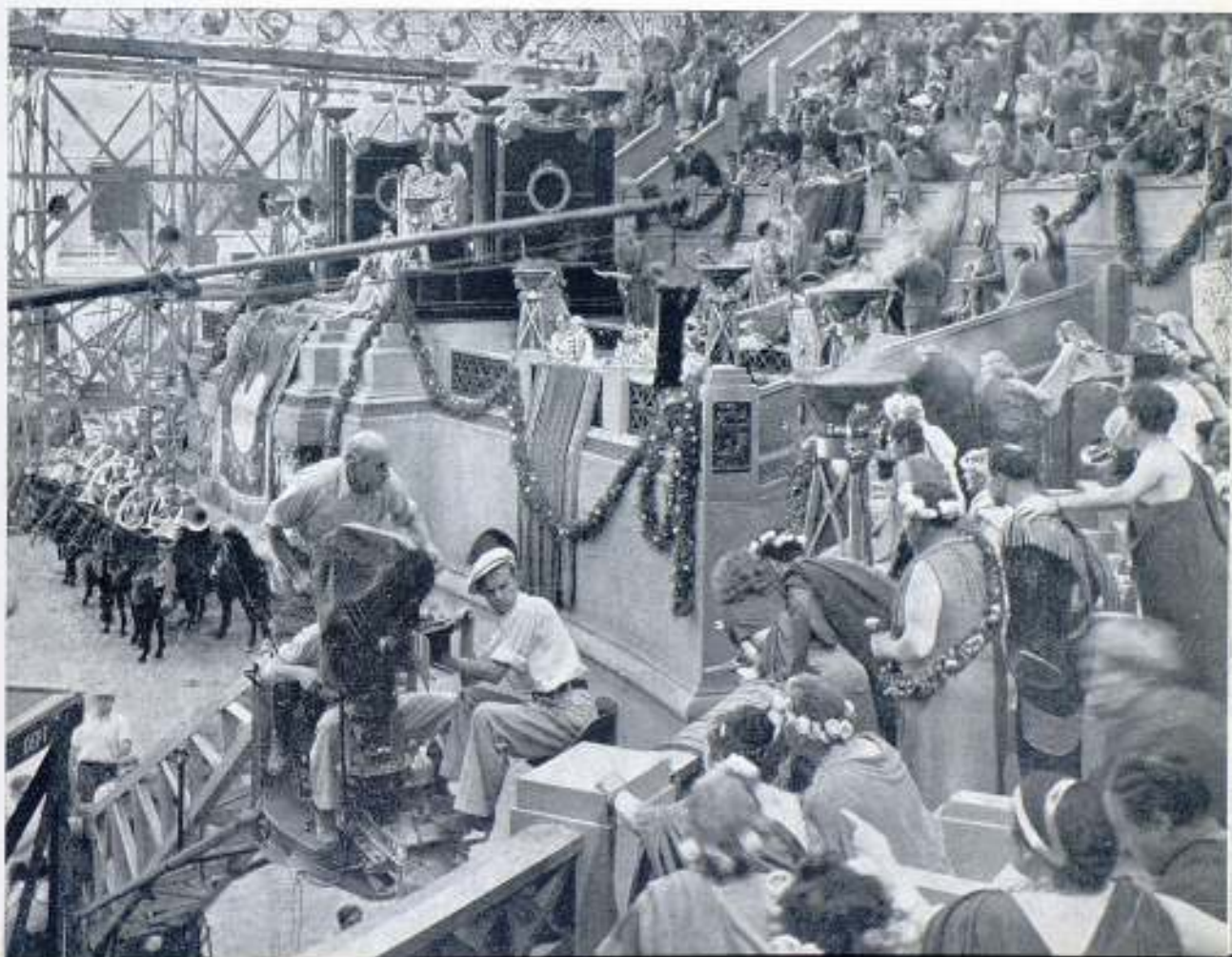
El veritable *amateur* és el qui estudia les seves possibilitats i amb elles vol anar tan lluny com pot. És el qui no es tanca en un autodidactisme funest, sinó que va a veure films per aprendre. És el qui cerca tothora el propi perfeccionament.

El veritable amateur no fa cinema perquè té una màquina, sino que té una màquina per fer cinema. El veritable amateur és, per dir-ho curt, el qui fa cinema per contribuir a una cultura.

UES

29

Quants bons films
amateurs es podrien
fer amb la sola
quantitat que deu
valer el muntatge
d'aquest esdeu del
SIGNE DE LA CREU

La confecció d'un film exigeix una pila d'aptituds, aptituds diverses que cal saber coordinar d'una manera harmoniosa. Per regla general, la producció comercial, els films d'envergadura, tal com ens envien d'Amèrica, són l'obra d'una col·laboració entre diversos artífexs. El cinema sembla obehir a una consigna col·lectiva; tants són els factors que posa en joc. En el cinema és exigida la divisió del treball. Hi ha qui té cura de traslladar l'assumpte en forma de guió, hi ha el *cameraman*, que és l'home que sap jocs lluminosos, tot el que hi pot saber: capaç doncs, de donar l'efecte volgut pel director. Hi ha l'expert en maquillatge i en fotogènia, que sap elegir rostres i objectes amb tacte consumat; hi ha els especialistes del muntatge, els quals amb les tisores a les mans, poleixen fins a la perfecció matemàtica els resultats de la filmació. Hi ha, per damunt de tots, el director.

Per damunt de tots, és potser dir massa. Hem de creure que en els films corrents, *standarditzats*, el director fa la seva feina d'especialista, com qualsevol altre. Cal anar a les excepcions, considerar els directors capaços d'un estil propi, dotats d'autèntica la vena creadora, per a poder parlar del director, com de l'autor del film i en tant que responsable de tot.

És el cas més interessant. Un King Vidor, un Stenberg dominant els altres, condicionats tots ells a les seves ordres! Única manera d'obtenir aquells films que ens donen ells, de tant en tant. Res d'aquells films muntats com un mecanisme general, sinó films en els quals batega una emoció, perquè són fruits d'un temperament; films en els quals és visible una voluntat de coordinació que descobreix darrera d'ells un autor únic i sobirà.

Doncs bé, el cineasta amateur que comença es troba en la mateixa situació que aquells directors, amos absoluts de llurs materials, que, per dir-ho així, acaben i es troben al punt més avançat de la sintaxi cinematogràfica, de la tècnica en tots els seus aspectes.

El cineasta amateur, doncs, ha de treballar també per coordinar envers un punt únic les diverses i adverses aptituds que el neguitegen. Sobretot aquell doble talent de compositor que devem exigir-li. Composició de les escenes, composició del film amb les escenes obtingudes.

És obvi que el primer talent, el que disposa l'estructura de les escenes, present, certes afinitats amb el talent pictòric, és, sens dubte, un talent d'ordre plàstic, un talent que en el cinema amenaça falsejar el fet cinematogràfic darrera

Del film
EL REPORTER MECANICO
de Delmir de Caralt

EL DIRECTOR AMATEUR

PER
JOSEP ALAU

una preocupació fotogràfica. Vegem en alguns films russos com a vegades tenim la impressió que l'autor ha intercalat en el curs del film, fotografies, estrictes fotografies, en perjudici de l'economia general de l'obra. En general, podríem dir que la tècnica alemanya té una tendència a afirmar el to plàstic del cinema.

L'amateur farà bé d'estudiar minuciosament tots els recursos de la posta en escena sense deixar-se dominar per una excessiva preocupació fotogràfica que pugui malmetre l'aspecte dinàmic del film, allò que depèn del *decompagè*, que és l'ànima del film. Podrà veure en els grans films com una escena ha d'ésser composta de manera que ens doni una sensació d'atmosfera moral, de clima espiritual netament definida. Per la selecció dels objectes, pel domini dels registres lluminosos, hom deu imprimir independentment de l'anècdota i del joc dels intèrprets, la nota adés gaia i lluminosa, adés ombrívola i térbola, que convingui al pensament de l'autor.

Els americans han arribat, en aquest sentit, a resultats sorprenents. Un domini en el qual cal molt de tacte per no caure en aquelles grotesques estilitzacions tan freqüents en els films de terror i de baixos fons, en els quals hom treballa amb efectes primaris d'ombres i grisos, sota la consigna d'un esperit truculent indefensable.

Al cineasta amateur que sàpiga compondre les escenes, li caldrà després que sàpiga realitzar-les, cosa que farà sempre seguint la punta d'un guió establert per endavant. Començar un film sense saber com acabarà em sembla un error evident. Cal començar pel guió i acabar amb el muntatge.

La filmació és entremig d'aquestes dues etapes decisives. Naturalment, ha de succeir sovint que en el curs de la filmació, hom estigui obligat a modificar un xic els números de guió, però aquesta excepció no serà mai una regla. Els grans directors podran filmar deu vegades una mateixa escena, per tal com llur exigència no es troba fàcilment satisfeta; però sempre saben, ja abans de col·laborar amb el *cameraman*, exactament el què volen.

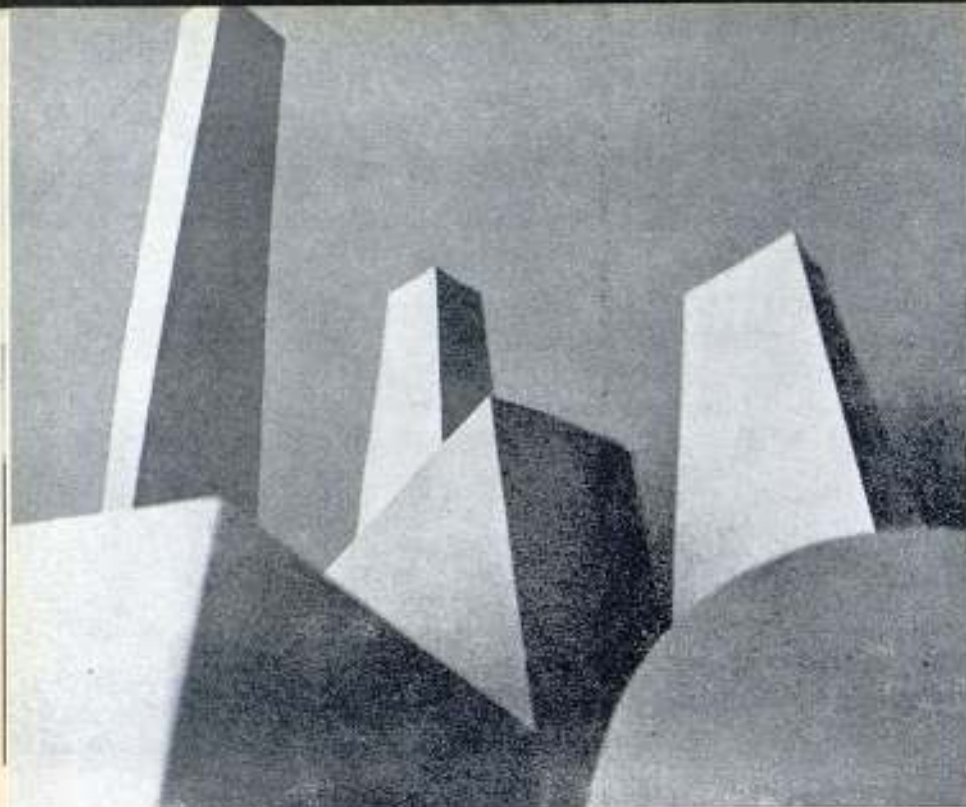
I permeteu-me que acabi, com una altra vegada. Les grans lliçons pràctiques les rebrà l'amateur anant a veure diverses vegades un mateix film de qualitat. A Catalunya encara no s'ha fet cap treball tractant d'establir d'una manera minuciosa i concreta, de quina manera un Stenberg, un Mamoulian aconseguïen els seus èxits. Un treball que fóra l'anàlisi escena per escena d'un film d'alta tècnica, un anàlisi que fóra la millor lliçó de cinematografia per l'amateur.

Rodant una escena de
CASTIGADORS CASTIGATS

ELS RECURSOS DEL LLenguatge CINEMATOGRAFIC

Del film d'avantguarda RITMES D'UN DIA de Domènec Giménez

70

EN veure explicar amb la cambra un film d'argument o senzillament un documental, hem trobat sovint cineïstes aficionats enfront de problemes de pura dicció cinematogràfica, que tot i haver estat ja resolta perfectament pels grans directors de cinema professional, no poden, de vegades per impossibilitat material del seu equip rudimentari, o no saben, per abusar innecessàriament de les mateixes solucions o per mal emprar-les, resoldre com deuen. I, encara, hem vist els que sense pretendre solucionar cap problema, perquè no el tenen o no el saben veure, empenen el *fade*, l'*iris*, el *dissolve* o les sobreimpressions, senzillament perquè fan bonic, sense pensar que la bellesa d'un efecte, sigui el que sigui, no ve de l'efecte en si, sinó de la manera justa d'emprar-lo.

Tots aquests efectes, trucs, recursos o el que es vulgui, del llenguatge cinematogràfic serveixen evidentment per a expressar coses determinades el valor expressiu de les quals ens priva de poder usar-les a cegues perquè en lloc de fer clara i entenedora una relació cinematogràfica, no fan sinó una funció relativament decorativa, però gramaticalment entorpidora.

Es precisament davant de films on hem vist efectes mal emprats o defectuosos per dificultats tècniques, que hem pensat sovint si no seria preferible per al cineïsta amateur d' dirigir els seus esforços en voler explicar els seus films amb el simple i ja prou difícil *decoupage*, i muntar apropiadament les escenes, ja que quasi tots els arguments es poden explicar sense tecnicismes i recursos més o menys preciosistes.

No obstant això, es indubtable que usant en el lloc apropiat i bé aquests procediments de dicció cinematogràfica com són el *fade* (esfumadures), l'*iris*, el *dissolve* (diluïts) o les sobreimpressions, no solament donen un notable relleu al film i el fan més eficaç de força persuasiva, ans bé ens estalvien molts rebuscaments que no tenen altra virtut que la de fer-nos gastar metres sense cap compensació artística. Un senzill exemple ens bastarà per a demostrar-ho. Fem un primer pla d'unes mans d'infant que van treient unes monedes d'una guardiola, les quals, per mitjà d'un diluït llarg, es transformen lentament en una joguina. No ens caldrà res més per a fer comprendre a l'espectador que amb aquells diners s'ha comprat la joguina. En canvi, de no voler usar aquest llarg diluït—o en el seu lloc, si bé no tan exacte de valor expressiu, un *fade in* (esfumadura final) al pla de les monedes i un *fade out* (esfumadura inicial) al pla de la joguina—ens veuríem obligats a filmar tot el procés de la compra de la joguina—naturalment fugint d'usar cap rètol—escena realment poc interessant en el cas que presentem.

D'entre els diluïts, l'*iris* o les esfumadures són potser aquestes últimes les més útils per als cineïstes amateurs a causa de la seva senzillesa, ja que s'en pot obtenir un efecte aproximat tancant o obrint el diafragma o, millor encara—en tancar el diafragma s'enfosqueix l'escena sense fer desaparèixer del tot les seves parts brillants—usant un vidre de *fading*, o sigui, un vidre que tingui un vel que s'aclareixi gradualment fins a la transparència, que es fa córrer davant mateix de l'objectiu de la cambra.

El *fade* o esfumadura, és indicat principalment per a expressar un lapse de temps. Segons vulguem indicar més o menys temps transcorregut entre dues escenes, més o menys llarg o lent hauran d'ésser l'esfumadura final i inicial. La impressió del pas del temps és en casos com aquests de tanta força com qualsevol altra mitjà que es pugui emprar.

Un altre dels problemes de dicció que, de no poder usar el diluït, pot l'amateur, resoldre amb l'ús del *fade*, és per a indicar una relació dintre una altra i, de la mateixa manera, per a expressar records o visions. Una esfumadura final sobre un primer pla del rostre d'un actor, segons aquest parli o estigui pensatiu, podrem fer expressar que explica o pensa l'escena que segueix. És igualment bo, quasi sempre, posat al començament i final d'un film; per a separar dos ordres o llargues continuïtats d'escenes, i per a cloure o obrir continuïtats curtes d'escenes diferents però paral·leles o simultànies. No obstant, per aquesta mateixa força de dissociació, de separació, que produeix el *fade* fa que tinguem d'anar amb una cura especial a emprar-lo excessivament, ja que ens produiria un efecte d'esbocinament perjudicial per a la continuïtat del film com a conjunt.

L'iris, si bé no és aquesta la seva especial utilitat, pot també indicar un lapse de temps, un argument dintre d'un altre, un canvi d'assumpte, encara que no amb la força expressiva del *fade*. Mai, però, no resoldrà visions records o processos de pensament. L'ús bo de l'iris, en reduir el camp, està en permetre de fixar l'atenció en un objecte determinat de l'escena que interressi remarcar, sigui perquè *expliqui* quelcom en aquell moment, o perquè pot també emprar amb èxit per a connectar escenes similars. Per exemple: en un film d'excursió podrem tancar l'iris en una vista d'un salt d'aigua fins a no veure's res més que un cercle per on passa l'aigua corrent, i, després, obrir-lo en un altre salt sense que l'espectador s'hagi adonat del canvi.

La precisió expressiva de l'iris fa el seu ús sigui reduït per la qual cosa no es pot usar més de dues o tres vegades en un sol film sense caure en el perill de la monotonia.

L'efecte però que més gran nombre d'aplicacions ofereix al cineasta és sens dubte el que consisteix a fondre, a diluir, més o menys lentament, una escena amb una altra, efecte no obstant, el menys fàcil de poder usar per l'aficionat.

És el millor procediment per a representar els processos del pensament o els records ja que produeix la sensació que es penetra i es fa visible el pensament del personatge. És, també, l'enllaç més viu i suau per a empalmar escenes, l'assumpte de les quals tinguin en si mateixes un moviment intern d'avanç. Així, per exemple, en voler representar l'ascensió de una muntanya ens bastarà amb dissoldre lentament una vista llunyana del cim amb una altra a mig camí, i aquesta al seu torn amb un ja quasi dalt, produint d'aquesta manera una sensació quasi material de l'ascensió.

Són tantes i tantes les aplicacions del *dissolve* apart les purament objectives de transformació d'una cosa en una altra—com en el cas dels films industrials d'elaboració d'un producte, resolt per mitjà de diluïts en les diverses fases del procés—que fa de la mateixa bondat del procediment el seu pitjor enemic, ja que ha fet acostumar, fins i tot directors professionals, a refiar-se'n massa. És realment un efecte agradable, però la tendència d'usar-lo purament com a ornament, és de mala tècnica cinematogràfica des de tots els punts de vista.

En voler explicar, doncs, amb imatges, un argument, ens caldrà, si ens decidim a usar aquestes *frases fetes*, que altra cosa no són els recursos descrits, pensar que realment *ajuden* a dir quelcom o que *ajuden* a dir quelcom. Per tant, solament hauran d'usar-les allà on expressin allò que desitgem que expressin. Altrament aquests recursos donen al conjunt d'un film una impressió de suavitat i de perfecció que desferiem per complet de no fixarnos-hi atentament.

MOVIMENT INTERN I MOVIMENT EXTERN

PER DELMIR DE CARALT

«...haurà vist de sobte el moviment de l'aigua
o el moviment brillant d'uns reflexos...»

Es evident que tot cineasta que, tant muntanya
amunt, sigui sobtat per l'aparició d'una casca-
da, s'aturarà i la filmarà. Certament que sap
que no aportarà cap cosa nova al Cinema, per-
què aquella cascada haurà estat filmada dotzenes de ve-
gades. Ell, però, la filmarà, i ho farà perquè en aquell
recó de muntanya haurà vist de sobte el moviment de
l'aigua o el moviment brillant d'uns reflexos...

És evident que el cineasta que es trobi a la plaça
grisa i quieta d'un poble quiet i gris, quan veurà apa-
rèixer pel costat un carrer un burro vell carregat de
llenya i una vella espavilada que li dona uns copets de
bastó que a l'animal denen semblar carícies, agafarà la
càmbra i sense temps, potser, d'estudiar el diafragma,
visarà la vella, l'ase i tál volta aquell arc que no li
havia cridat l'atenció, i farà una escena que amb cura i
mesura no hauria pas preparat millor. Per què? Perquè
el moviment que ha animat la plaça quieta del poble
gris li ha recordat que duia una càmbra...

Per això també filmarà les campanes que toquen a
morts—futures escenes d'un film d'un bateig?—i no
haurà rodat les campanes quietes dels altres cloquers
morts que havia vist, però no mirat, durant aquella ex-
cursió.

I aquest cineasta—direu—que sap donar moviment a
les seves imatges deu produir uns films meravellosos!

I responem: tal volta sí, però tal volta no. És clar que
la projecció de les seves pel·lícules serà diferent de la
projecció d'un recull d'estereoscòpiques, perquè la seva
traça de cameràman imprimirà una sensació de vida al
seguir de petites fotografies que formen les escenes fil-
mades. Però, ultra aquesta sensació òptica de moviment
«intern» de les imatges a l'escena, per a obtenir un film
agradable cal que hi hagi una altra mena de moviment,
que és el de relació d'unes escenes amb les altres, aquell
moviment que diríem «extern», sense el qual no existeix
el film.

* * *

Aquesta relació d'unes escenes amb les altres, que po-
dem escollir a voluntat nostra, és el que fa del cinema
un art tant distint de la fotografia. És aquesta possibi-
litat de jugar amb les escenes, és el moviment extern i
no pas l'intern, que ens feien dir en el primer número
de CINEMA AMATEUR:

«El Cinema és tan lluny de la fotografia com de la
Pintura o de l'Escultura... i la Fotografia és tan distan-
ciada del Cinema com de la Música.»

Set són les notes musicals, i encara que fossin setanta
—heu mai esbrinat el perquè de la infinita variació dels
temes obtinguts amb elles? I, com un mateix tema—les
mateixes notes en un mateix ordre—d'una manera sim-
plíssima passa d'un aire alegre a un aire malencolius i
reposat? És el *presto* del muntatge, és el *fortissimo* del
gros pla, és el Ritme, que existeix perquè les escenes
o les notes es poden moure a voluntat, diluir o destacar,
amagar o repetir.

I això no passa ni en la pintura ni en l'escultura ni
en la fotografia. Certament que hem vist fotografies que,
volent donar la sensació de moviment, l'obtenien mera-
vellosament; que la donaven, amb sinceritat, molt més
que moltes escenes dels nostres films; però sempre se-
ran obres d'art completes en elles mateixes, obres d'art
en les quals es produeix l'expressió del que ha de venir o
del que ha passat únicament per la visió del moment

aturat en aquella precisa imatge, que no dependrà mai de la durada de la contemplació, ni de la sorpresa que ens pot produir la seva aparició, ni de la insistència a presentar-vos-la, ni de cap d'aquelles lleis que li són estranyes, d'aquelles lleis pròpies de la música, del cinema, de la poesia...

* * *

El moviment intern de la imatge pot produir-se per diversos procediments: Hi ha el que aquell cineasta de qui hem parlat, trobava en la muntanya, o sigui aquell moviment produït perquè l'objecte filmat es mou (la cascada, el burro (vell, les campanes). Aquest moviment convé que existeixi sempre, amb l'excepció del cas que la seva presència sigui perturbadora, com, per exemple, quan un excés de recerca d'animació pot fer perdre la naturalitat a les escenes d'una regió on domina el paisatge quiet. Què en traurem de posar l'aigua d'un rierol, una volada d'ocells, uns nens cara-rodons, ficant-se el dit al nas, una gallina amb la llocada vora d'una font vulgar i un ràpid joc de núvois que s'entreteixeixen, si no hi afegim aquelles vistes impressionants dels cims que voltan aquell poblet, si no hi afegim aquell massís nevad que serà —àdhuc per al profà de les emocions del paisatge— el record més viu de la jornada?

Si el cineasta té l'excessiva dèria de posar sols imatges que tinguin moviment propi, deixarà de fer aquell panorama quiet, quietíssim, però necessari per al film d'aquella regió. I al cap i a l'últim aquell panorama enorme voltat de la calma dels cims des d'on sembla que no es mogui res al món, no deu ésser tractat més que amb l'escena llarga i la pausada calma que reproduïxen la nostra contemplació i el silenci que ens volta. Perquè «una escena» de la natura, val més fer-la anticinematogràfica que no pas antinatural. Prou després, pel camí i retornats al poble, trobarem de nou els temes animats i la cambra podrà reprendre, i caldrà que reprengui, la ràpida decisió del canvi de vistes, com farien els nostres ulls atrets cap al nou espectacle de cada cantonada donant al film les escenes curtes, ràpides, del moviment i de la vida que des de dalt ens semblaven aturats.

Hi ha altres moviments interns, tal com el de canviar la cambra de posició per obtenir un desplaçament de l'objecte filmat del camp visual, (el panorama lent des del cim, el seguiment de la llocada saltant els esglaons de la plaça) o bé obtenint un acostament o un allunyament de l'objecte filmat sense interrompre'n la visió; aquest darrer moviment pot perseguir un efecte simplement òptic—ens acostem a la taula i, sobre el munt informe de revistes, enfoquem i llegim la carta—; però és un ressort d'una força transcendental quan s'aplica a produir un efecte emotiu, obtingut, sigui per la impressió que causa omplir la pantalla amb un objecte únic, —com quan tornem a acostar-nos a aquella taula i sota el munt informe de revistes descobrim, en gros pla, el revòlver—sigui, inversament, per la impressió d'allunyament. L'exemple més formidable que recordem en un film professional, es troba a «El Carrero», de King Vidor, on, després de seguir la noia que avança neguitosa, de sobte, la cambra s'allunya enlairant-se ràpidament i ens produeix la profundíssima sensació de petitesse i de solitud enmig de la multitud.

* * *

I podríem anar enumerant altres formes de moviment intern—l'alentit, l'accelerat, entre altres—, d'aquest

(Passa a la pàg. 104)

MALLORCA

Foto. Pilar de Quadras de Caralt

MALLORCA II

Heus ací un dels temes preferits dels nostres cineastes

Foto. Universal

74

UNA de les coses que té la seva importància, encara que el cineïsta en general no n'hi dona gaire, són els afegits. En efecte, és molt difícil d'assistir a la projecció d'una sessió de films d'amateurs, sense que es tingui d'interrompre una o més vegades, degut a haver-se trencat la pel·lícula. La majoria de vegades, però, no és una trencadura, sinó un afegit que s'ha desfet. Aquest accident, molt desagradable per a l'operador, perquè gairebé sempre l'obliga a parar el projector, ho és més a l'espectador, que es veu forçat una estona a desviar l'atenció posada en el film. I si la casualitat, que a voltes juga males passades, fa que l'afegit es desfaci en el moment de la projecció d'una escena molt interessant, l'efecte se'n va a rodar, puix que serà precis deixar de projectar unes quantes imatges, a menys que es procedeixi a fer de nou l'afegit, cosa que pel temps que s'emporta, tot i tenir els estris disposats, no aconsellem, si és en una sessió en que els espectadors siguin una mica exigents.

Per a donar una excellent impressió, s'ha de tenir en compte com a principi que, hom no deu parar la projecció sinó quan és impossible de fer altrament, i encara el menor temps que es pugui.

Encara que sembli una paradoxa, com més perfecte és l'aparell projector, amb més cura deuen fer-se els afegits. És evident que a un bon projector correspondrà un mecanisme de precisió i que el film sofrirà els menors refrees possibles. Si els afegits són mal fets, el projector els acusarà tot seguit, ja sigui produint un ressalt que es veurà a la projecció ja fent que l'alimentador es mengi la boga, i oscil·laran aleshores les imatges a la pantalla, per haver quedat el film massa tivant i a risc de trencar-lo. Els projectors que funcionen sense alimentador no acusen tant els afegits; però, degut que el prensador ha de fer una pressió excessiva, el film en sofreix les conseqüències, ja que malgrat de netejar les guies per on passa, a voltes una projecció és suficient per a ratllar totalment la pel·lícula.

L'haver tingut d'intervenir directament en la projecció dels films presentats al II Concurs Català de Cinema Amateur, ens ha induït a fer aquestes indicacions, puig que pràcticament hem vist la necessitat de cridar l'atenció als nostres aficionats en aquest sentit. No comprenem com cineïstes de molt temps, negligeixen aquesta qüestió, que en la projecció produeix efectes tan deplorables.

Per a fer un afegit correctament és indispensable una premsa. Voler estalviar aquest accessori és fer una mala economia. En el mercat es troben premses per a enganxar films de 9,5 i 16 mm. que tallen i rasquen la pel·lícula, però el seu preu és bastant elevat.

Les premses més senzilles es componen d'un petit tauler de metall on hi ha tres prensadors. Coincidint amb les perforacions hi ha unes petites espígues. Un prensador serveix per a fixar un tros de film, ja tallat convenientment i amb la part del cel·luloide cap amunt; el de l'altre extrem fixa l'altre troç. Després de rascar la part de gelatina que correspon damunt el cel·luloide de l'altre troç, per mitjà d'un pinzell es mulla el cap del film amb una cola especial. Aprenant durant uns segons el prensador del mig, l'afegit queda fet. La cola utilitzada està feta a base d'acetona i acetat d'amil, amb una petita part d'àcid acètic. Obra com a dissolvent del cel·luloide i s'adhereix a l'altre troç de film que s'hi posa en contacte. Perquè l'afegit sigui ben fet, el contacte entre els dos trossos ha d'ésser perfecte i que no hagi quedat gens de gelatina.

SOVINT, en les nostres excursions i sortides, no solament fetes a la recerca d'un esplai per regenerar el nostre organisme físic i espiritual, amancerat per la tasca quotidiana de la ciutat, ans bé a la d'assumptes a poder filmar, ens hem trobat que, a aquell mateix lloc on visitàvem, vuit dies abans o després, s'hi havien celebrat actes o fets característics de la contrada, assumptes que, cinematogràficament, no podríem desitjar millors i que, ultra proporcionar-nos un èxit personal, haurien contribuït a la formació d'una història gràfica i vivent de les nostres tradicions i característiques.

Hem fet tard. O massa aviat. Tornaríem, però no sempre és possible. I retornem a la ciutat no solament amb la recança de no haver trobat res o quasi res cinematogràficament bo per a ésser filmat, ans bé amb el corcò d'haver ósaprofitat d'una manera lamentable una magnífica ocasió.

—Quina llàstima!—exclamem—. Haver-ho sabut.

Evidentment, d'haver-ho sabut, hauríem avançat o retardat la nostra sortida per tal de poder copsar allò que ja no podrem fer fins l'any que ve. I, encara, qui sap si l'any vinent, ja no tindran l'aire tan característic d'aquest! No és cap secret que totes les tradicions van sofrint un desgast cada dia més accelerat pel dinamisme de la vida moderna! L'any que ve, qui sap! Potser ni tan sols es celebraran. I, més, qui ens ho recordarà?

Doncs bé, aquesta és la tasca que emprendrem des del número pròxim: suplir la falta de previsió del cineasta fent-li recordar allò que podria filmar car, segons quins temes, caldria que filmés, includiblement, complint com a cineasta i com a patriota.

De número a número la Revista CINEMA AMATEUR procurarà, de la manera més completa possible, d'assenyalar, amb dates i llocs, aquells fets peculiars i característics que cinematogràficament siguin bona matèria a filmar. Perquè la llista que publiqui CINEMA AMATEUR sigui la més completa possible, us preguem que vulgueu indicar-nos totes les festes, els aplecs, les fires, etc., que us vinguin a la memòria, amb indicació de data i lloc. Sols entre tots podrem donar un caràcter permanent a aquesta secció de la Revista, que sempre trobareu titulada «Allò que podríeu filmar». Però no tot el que podríeu filmar són fets o esdeveniments tradicionals. Per això també donarem en aquesta mateixa secció totes aquelles idees o matèries a filmar que se'ns ocorrin i que ens envien per publicar.

Volem donar a aquesta pàgina tot el caràcter, no d'un calendari fred, sinó d'un suggestiu recordatori que amb les seves recomanacions diverses pugui ésser d'una utilitat màxima per a tots els cineastes, sigui quina sigui la seva preferència de temes.

Preparen, doncs, les vostres cambres i a filmar s'ha dit!

Del film «POR LA LIBERTAD»

**ALLO QUE
PODRIEU
FILMAR**

Foto. Universal

VEREDICTE DEL II CONCURS

Esports	REPÒRTER MECANIC
»	SUISSA A L'HIVERN
Avantguarda	RIU AVAL
»	RITMES D'UN DIA (Sinfonia d'imatges)
Reportatge	ESQUI
»	REPORTATGES FERM
»	EL SIGLO ES CREMA
»	L'ANY 1932 A LA PANTALLA
»	DIADES HISTÒRIQUES DE CATALUNYA
Familiars i d'infants	QUÈ FAN ELS INFANTS?
»	FESTA INFANTIL ARISTOCRÀTICA
Excursions i viatges	ORIENT
»	SITGES
»	ALPINA
»	SORRA
»	ELS PESCADORS DE LA VILA DE ROSES
»	TAMARIU
»	RECORRENT LES ALTES VALLS D'ANDORRA
»	CAMPAMENT A SAN MAURICI
»	EL MERCAT D'OLOT
Argument	VACANCES (Sintesi)
»	1910
»	VARA DE FREIXE
»	CASTIGADORS CASTIGATS
Culturals, científics i pedagògics	ABELLES
»	OPERACIÓ CESÀRIA
»	COM ES FA LA XOCOLATA
»	BLAT
Publicitaris	EL SECRET
»	L'EXEMPLE
Folklore	EL MERCAT D'OLOT
Tema lliure	RAPSÒDIA CÍVICA
»	INSPIRACIÓ
»	SAN LLORENÇ DEL MUNT
Premi d'honor a	TAMARIU (El millor film de coses de Catalunya)
»	ABELLES (El millor film de caire educatiu)
»	ABELLES (El millor film entre els premiats)

Filmoteca de Catalunya CURS CATALÀ DE CINEMA AMATEUR

Medalla de Vermeil i Copa Filmo	Delmir de Caralt i Junior F. C.
Copa Filmotècnia Enginyers	Joan Prats
Medalla de Vermeil i Copes Cinematografia Amateur i Gevaert	Isidre Socias
Medalla de Vermeil	Domènec Giménez
Medalla de Vermeil i Copa Maurici Serrahima	Joan Salvans
Medalla d'Argent i Copa Associació Cinema Amateur	Joan Salvans
Medalla de Vermeil i Copa Vda. Riba	Josep Fontanet
Medalla d'Argent i Medalla Atracció de Forasters	Llobet Gràcia
Medalla d'Argent	Josep Fontanet
Medalla de Vermeil i Copa Cuyàs	Joan Prats
Medalla d'Argent	Josep Fontanet
Medalla de Vermeil i Copa Baltà i Riba	Ignasi Salvans
Medalla de Vermeil	Lluís Gibert
Medalla d'Argent	Delmir de Caralt
Medalla d'Argent	Jordi Puig
Medalla de Vermeil i Copa Pathé	Josep Fontanet
Medalla d'Argent	Josep M. ^a Galceran
Medalla d'Argent	Agustí Fabra
Copa Nizo	Agustí Fabra
Medalla d'Argent	Josep Fontanet
Medalla de Vermeil i Copa Bolex-Paillard	Domènec Giménez
Medalla d'Argent	J. Socias i S. Cortés
Medalla de Vermeil i Copa Victor	Eusebi Ferré
Medalla de Vermeil i Medalla Kodak	Eusebi Ferré
Medalla de Vermeil i Copa J. Sabat	Joan Prats
Medalla de Vermeil	F. Carreras i D. Giménez
Medalla de Vermeil	Domènec Giménez
Medalla de Vermeil	Salvador Rifà
Medalla de Vermeil i Copa Publi-Club	Domènec Giménez
Medalla d'Argent	Domènec Giménez
Medalla Atracció de Forasters	Josep Fontanet
Medalla de Vermeil i Copa Francesc Blasi	Francesc Gibert
Medalla d'Argent	Joan Roig
Medalla d'Argent	Joan Salvans
Medalla Centre Excursionista de Catalunya	Josep M. ^a Galceran
Copa Generalitat de Catalunya	Joan Prats
Premi Extraordinari del Centre E. de C.	Joan Prats

NOTES AL MARGE DEL II CONCURS CATALÀ DE CINEMA AMATEUR

El cop de tisora encara no ha arrelat prou entre la majoria del nostres cineïstes. Sembla que és una llei universal per a l'amateur la manca de decisió per a suprimir o escurçar escenes en benefici del conjunt. I diem que sembla llei de tot arren perquè és el comentari que hem vist fer amb més insistència a tots els concursos de l'estranger.

***

Cal dir que hi ha excepcions entre els nostres cineïstes, alguns films dels quals, en distints temes del Concurs, han resultat perfectes de ritme. Assenyalen: «Rin Avall»; «Ritmes d'un dia»; «Repórter mecànic»; «El Siglo es crema»; «Vacances»; «Abelles»; «Què fan els infants?...»

***

Llàstima que alguns concursants no hagin tingut més en compte la classificació del tema al qual destinaren el seu film. Hem vist, per exemple, el film «Sorra» presentat al tema Esports i que era marcadament apropiat per al de Viatges i Excursions, tema en el qual, a la fi, fou premiat pel Jurat. En el Tema d'Avantguarda hem vist també el film «Rin avall», que era més indicat al tema d'Argument, lloc en el qual hauria pogut ésser premiat de no haver-ho estat ja en el d'Avantguarda. Al tema d'Excursions i Viatges s'han vist films de reportatge, i al tema de Reportatge s'han presentat pel·lícules que no eren res més que films de pur esplai excursionista o de viatges, que no s'avenien pas gens al grup presentat.

No és que aquests canvis de tema perjudiquessin els veredictes del Jurat, ja que en alguns casos—no tots, però—modificà l'emplaçament que l'autor els havia donat equivocant; però seria de desitjar que els nostres amateurs, tant per la claredat dels concursos com pel seu mateix interès, possessin una mica més d'atenció en un detall que considerem senzill de resoldre.

***

Aquest afany de recollir precisament els records bells de les excursions, aquesta set d'arxiu del document,

aquesta pulcritud de no filmar nicieïses, ha estat la nota dominant del Concurs. Nota agradable i expressiva a cinematitzar, per tal com representa el més viu exponent de l'esperit del nostre cineïsta.

Cal felicitar, i en veu molt alta, la Secció de Cinema del C. E. de C. per la influència importantíssima que envers aquesta orientació ha estat i és la seva actuació constant i entusiasta per la dignificació i l'enlairament del nostre cinema amateur.

***

Part de la premsa diària de Barcelona ha donat al Concurs la importància que es mereïa, i hem vist amb satisfacció com les sessions de veredictes eren comentades en alguns diaris, especialment a «La Publicitat» i a «El Matí», des dels quals han estat fets minuciosos estudis i crítiques, film per film, de bona part dels temes projectats.

Indiscutiblement, l'actuació dels nostres cineïstes comença ja a tenir un interès públic, car representa, per damunt d'intents professionals, l'única expressió digna i conscient d'un cinema català de noms i de fets.

***

Ens veiem obligats a fer una remarca—altrament gens plaent—referent a l'educació dubtosa de certs individus, ben coneguts, assistents a les Sessions de veredictes, els quals, sense tenir gens en compte el respecte que es mereix al Jurat i, sobretot, als autors presents a les sessions, exterioritzen sorollosament manifestacions crítiques, no tan sols amb barroeria, ans amb evident mala fe i, més encara, precisament en la projecció de films a temes on ells també són concursants. Manifestacions que, altrament, més valdria que guardessin per exterioritzar-les quan fossin projectats llurs films—o de familiars, és igual—manifestament inferiors, en els quals, si més no, serien plenament justificades. No cal dir que llavors no tenen vet per a res i fins s'aguanten el respir per passar més desapercebuts.

Cosa d'altra banda, doblement lamentable en ocasió

d'assistir a una Sessió de Veredictes una nodrida i selecta representació de l'entitat cineasta sabadellença, davant de la qual a ben poca envejable alçada quedà considerada l'educació d'aquests individus pertorbadors.

***

Es clar que s'han presentat films en la projecció dels quals no tan sols és inevitable i natural l'exteriorització de les reaccions del públic en total, ans bé és justificada, perquè hom no sap si l'autor ha presentat el film seriosament i de bona fe—alguns n'hem vist—, i aleshores cal plàyer-lo, o si ho ha fet amb l'ànim de rifar-se del Concurs, del Jurat i del públic.

Aquests casos, no obstant, prou visibles, no solament no excusen mai els de la nota anterior, ans al contrari, n'acusen la mala fe.

***

Una deficiència hem pogut observar en alguns films presentats al Concurs, que volem remarcar per la importància que té, no solament per la bona projecció, sinó també per la seguretat i durada de les pel·lícules. Ens referim a les unions entre escenes, operació que hem vist negligida per alguns concursants, que pels anys que fa que manipulen pel·lícula sembla que ja haurien de saber fer-la perfectament. Remarquem aquest detall, no pas tan petit com sembla, ja que ha estat la causa que en la projecció d'alguns films, a cada canvi d'escena es produís un salt en la imatge projectada, amb un risc constant de fer trencar el film amb la qual cosa res no guanyen la projecció ni les pel·lícules mateixes.

Tinguen cura, si us plau, a fer les unions.

***

Al costat de films ben sincronitzats amb una música adequada, cosa que revela en els seus autors un concepte encertat de la manera justa d'emprar l'acompanyament musical per a subratllar més l'interès visual de les escenes o el seu ambient, entre els quals recordem: «L'any 1932 a la pantalla»; «Ritmes d'un dia»; «El repòrter

mecànic»; «Riu avall», «Alpina»... hem vist, millor dit, hem sentit, films sincronitzats massa negligidament perquè no ens creguem obligats a remarcar la importància d'aquest aspecte del cinema. Alguns concursants han presentat els seus films amb una simple nota pregant d'acompanyar la seva projecció amb tal o tal altre mena de música—popular, lleugera, clàssica...—, però sense lliurar els discos, la qual cosa obliga la comissió organitzadora a disposar d'una discoteca que no té cap obligació de posseir. Es així com, per no semblar que era desatès cap concursant, han estat projectades pel·lícules amb un acompanyament musical que els feia més mal que bé, apart de posar la Secció de Cinema en la necessitat de fer sentir repetidament uns mateixos discos, obtinguts, encara, gràcies a l'amabilitat incansable d'uns socis de la Secció. I pensar que alguns autors d'aquests films estaven a la sala seguint la projecció còmodament asseguts!

Suposant, però, que la Secció de Cinema pogués disposar d'una extensa i eclèctica col·lecció de discos, no creiem en la possibilitat de sincronitzar musicalment un film que no s'ha vist mai. En preferim la projecció silenciosa.

Són, aquests resultats, francament minsos el que ens fa cridar l'atenció als seus autors de la conveniència d'estudiar l'acompanyament musical de llurs films i de tenir preparats els discos per a quan siguin necessaris. Ells mateixos veuran, per mica d'interès que hi posin, com les escenes de llurs films en surten notablement millorades, d'intenció i d'emotivitat.

***

Un altre dels aspectes importants, i agradables de remarcar, del Concurs, ha estat l'aparició d'un cinema destinat a prestar grans serveis a casa nostra. Ens referim al cinema Cultural, Pedagògic i Científic. Tant en l'aspecte purament d'ensenyança professional—«Alentits pedagògics»—, com en el de cultura general—«Abelles», «Com es fa la xocolata»—, com també en l'exclusivament científic—«Operació Cesària»—, els nostres cineastes han sabut demostrar com el seu art no es detura a satisfer

(Passa a la pàg. 106)

Del film «El Repòrter Mecànic»

CONCURSOS

Primer Concurs d'Escenaris organitzat per la revista «CINEMA AMATEUR»

Organitzem aquest Concurs...

PERQUE per primera vegada puguin lluitar—lluita ben amistosa—aquells que fan un escenari abans de rodar el primer pam de pel·lícula...

PERQUE aquells que sols fan un escenari d'unes llegendes notes s'excitin a millorar la composició prevista del seu film i amb el Concurs comencin a acostumar-s'hi...

PERQUE els qui comencen a fer notes amb el material que tenen ja filmat, provin d'escriure ARA el film que pensaven filmar aquest estiu i es convencin dels avantatges d'escriure abans de rodar...

PERQUE els qui tinguin imaginació i sentin cinematogràficament una idea—encara que no siguin cineïstes—la componguin per escenes cultivant una forma d'expressió que els haurà de donar molt bons fruits el dia que filmin...

PERQUE, reunint les diverses formes de compondre l'escenari, podrem oferir als lectors un resum de tot el que és bo i de tot el que cal no fer, que haurà de resultar interessantíssim, basat com serà en aquelles notes espontànies i fatimes dels nostres amateurs, i que desitgem que ens siguin trameses sense recerca d'un llunament literari extraordinari, ans bé amb el procediment que els sembli més planer, expressiu i pràctic per a prevenir el film abans de rodar-lo.

B A S E S

1.ª El Concurs és obert a tothom que desitgi de prendre-li part.

2.ª L'escenari haurà de presentar-se escrit en una sola cara del paper, a màquina o bé amb lletra molt clara.

Per bé que preferim l'ús del català, rebrem idènticament els redactats en altres llengües conegudes.

3.ª El mínim de metratge del film previst serà el de TRENTA metres i haurà de comprendre l'escenari d'un film sencer, el qual ha d'ésser de realització a l'abast de l'amateur.

4.ª El lliurament del treball serà fet al Centre Excursionista de Catalunya (Paradís, 10, pral., Barcelona), acompanyat d'una plica contenint el nom i l'adreça de l'autor i el lema, a l'exterior de la qual hom escriurà: REVISTA CINEMA AMATEUR. — PRIMER CONCURS D'ESCENARIS, i el LEMA.

Hom podrà demanar rebut de lliurament.

5.ª Tot treball haurà de començar amb el lema, amb la nota expressada al final de la base 6.ª, si és necessària, i amb una sinopsi de l'argument, o signi una nota breu que resumeixi el que després es llegirà escenificant.

Aquest resum—volem repetir-ho—ha d'ésser breu i concís.

6.ª Els escenaris i els arguments PREMIATS quedaran propietat de la Revista CINEMA AMATEUR, la qual en podrà fer l'ús que la propietat li atorga, de la qual el concursant li fa lliurament pel fet d'ésser premiat el seu treball.

Tot concursant que presenti adaptacions cinematogràfiques de coses que no li pertanyin, caldrà que digui clarament al començament del treball: «Basat, adaptat, inspirat, etc., en tal obra o en tal lloc...», la qual cosa no impedirà que pugui ésser premiat en la Copa al millor Tema.

7.ª Tot concursant autoritza a la Revista la publicació total o fragmentària del treball presentat, encara que no sigui premiat.

8.ª El Jurat serà nomenat per la Revista organitzadora, el seu veredicté serà inapelable i podrà resoldre tot el que aquestes Bases no preveuen.

9.ª El termini de lliurament finirà el nou de novembre de 1933 a les 8 del vespre.

10.ª Tot concursant, pel fet de prendre-li part, accepta aquestes Bases.

11.ª PREMIS:

Els premis consistiran en:

COPA D'ARGENT AL MILLOR TEMA (1933).

COPA D'ARGENT AL MILLOR GUIÓ (1933).

Podran donar-se accèssits i podrà declarar-se desert qualsevol dels Premis.

La Copa d'Argent al Millor Tema (1933) serà concedida al treball que presenti la idea original—o l'adaptació—de més possibilitats cinematogràfiques.

La Copa d'Argent al Millor Guió (1933) serà donada al treball que hom consideri que prepara millor la filmació de les escenes i en el qual avanci d'una manera precisa la composició general i el muntatge del film.

Segon Concurs Català de Cinema Amateur (1933)

En un altre lloc d'aquest número donem el resultat d'aquest interessantíssim Concurs, i a la Secció «Noves de tot arreu» detalllem les sessions de veredicté i els lemes presentats.

El metratge de films rebuts és, encara, superior al de l'any passat, i es distribueix segons el quadre següent:

Format 9 1/2 mm.: 40 films en 49 bobines
i 5,750 metres.

Format 16 mm.: 24 films en 32 bobines
i 3,780 metres.

Totals: 64 films en 81 bobines i 9,530 metres.

Els Premis han quedat repartits, com en el Primer Concurs, entre socis i no socis del C. E. de C., i, com aleshores, n'hi han hagut que han sortit de Barcelona. La col·laboració estrangera, en canvi, aquest any no ha quedat representada i ha retornat sense premis al seu país.

El Jurat era compost dels següents valuosos elements: Màrius Calvet, Carles Gallart, Xavier Güell, Dr. Jeroni Moragues, Josep Palau, Francesc Blasi, per la Junta Directiva, Albert Oliveres, per la Secció d'Esports de Muntanya, J. M.ª Vilaseca, per la Secció de Fotografia, Ig-

Canals, per la Secció de Cinema, Alfons Lagoma, per la Secció de Cinema, Joan Sàbat, Secretari, sense vot.

CINEMA AMATEUR té la satisfacció de constatar que dels seus col·laboradors més entusiastes han estat premiats tots els films que presentaven al Concurs, amb la qual cosa es veu que llur producció, en qualitat almenys, no resta minvada, pesi a les nombrosíssimes estones dels seus moments de lleure que dediquen—amb evident sacrifici propi—a la divulgació del cinema d'aficionat, tasca que desenrotllen desinteressadament i entre els resultats de la qual cal no oblidar la de la col·laboració a la nostra Revista, que, com és sabut, tampoc no persegueix cap fi de lucre.

Segon Concurs Internacional pel millor film d'amateur

Parlàrem en el nostre número anterior de la col·laboració catalana a aquest important certamen celebrat enguany a Holanda, i acabavem la nota dient: La bona sort els acompanyi...

Però ha resultat que la bona sort no ha acompanyat els nostres films, que han arribat a la Slanfilmiga amb uns poquíssims dies de retard i no ha estat possible l'ajornament de les sessions perquè hi assistiren delegats de diversos països, que havien acudit els dies fixats. La culpa del retard no fou pas nostra, perquè la data de la sortida era suficient; però, segons l'Agent de Duina, hi varen prendre part, ultra «els imponderables», les festes de Nadal que, pel que es veu, se celebren a totes les fronteres, i unes petites dificultats en els països que havien de travessar.

I aquella illusió de la Revista en organitzar la presència de Catalunya al Concurs, es veié per terra després d'haver-ne gustat els preparatius i d'haver figurat—inclús—els noms dels films enviats en un bonic programa que ens fou tramès.

Un consol ens quedà, i ens plan de fer-ho constar: en carta rebuda de la Lliga organitzadora, ens fou demanada autorització que els autors donaren—per a projectar els nostres films a les diverses Societats Cineïstes d'Holanda quan fossin exhibits els films guanyadors del Concurs. Tal era l'interès desvetllat per aquells films que, a més dels coneixements dels nostres amateurs, havien transportat la visió del nostre mar, l'un, i de la nostra muntanya, l'altre.

Els films guanyadors foren:

Scenarij en 16 mm.

WEEK-END, per Lemare i J. Valdès.—França.

NUAGES, per John A. v. Hemelrijck i Sam Polyatck.—Bèlgica.

NIGHT-SCENE, per Geoffrey Collyer i Horace R. Hughes.—Anglaterra.

Documentals en 16 mms.

DE STRAAT, per A. Carré i S. M. Scheffer.—Holanda.

BEHIND THE SCENES, per John i Dorothy Ridley.—Anglaterra.

RÊVE EXOTIQUE, per P. Bonvoisin.—França.

Scenarij en 9'5 mm.

VENDETTA, per M. Machabert.—França.

NIGHTMARK, per Rhos-on-sea Amateur Film Club.—Anglaterra.

NUR EIN TRAUM, per Amator Mergofenykipezők Egyesülete.—Hongria.

Documentals en 9'5 mm.

WERKDAG, per K. v. Vliet.—Holanda.

BONJOUR, PARIS, per Max Naulin.—França.

PLITVICE SEEN, pel Dr. Max Paspas.—Iugoslàvia.

I degut al fet que França fou la nació que s'emportà més premis, fou acordat de celebrar el Tercer Concurs a París. CINEMA AMATEUR anuncia que pensa repetir enguany la CRIDA a les entitats cineïstes per escollir els films que representin el nostre país.

Un film català premiat en un concurs internacional de Hollywood

A Hollywood, la importantíssima «American Society of Cinematographers», volent conèixer la producció amateur de tot el món, va organitzar un Concurs a través de la Revista «American Cinematographer», del qual ja donàvem coneixement en el primer número de CINEMA AMATEUR.

Les variades procedències dels centenars de films rebuts li han donat un caire de Gran Concurs Internacional.

Els premis eren quatre, i els nombrosos Premis de Cooperació s'acumulaven als mateixos films guanyadors dels premis del Concurs; foren adjudicats als concursants i als films següents:

Primer Premi: William A. Palmer i Ernest W. Page, de Palo Alto, Califòrnia (Estats Units) per «TARZAN Jr.».

Segon Premi: Tatsuchi Okamoto, de Matsuyama (Japó), per «LULLABY».

Tercer Premi: S. W. Childs, Jr. de Nova York (Estats Units) per «I'D BE DELIGHTED TO!».

Quart Premi: Greenbrier Amateur Movie Club, de White Sulphur Spring, W. Va., (Estats Units) per «THE BLACK DOOR».

Conjunt dels Premis de
Cooperació del II Concurs
Català de Cinema Amateur

Els organitzadors no comptaven, segons pròpia confessió, amb una concurrència tan extraordinària en quantitat i qualitat, i han cregut que fóra injust de no aprofitar el Concurs per a classificar altres films rebuts, que si bé no reuniten la perfecció completa i general dels quatre guanyadors, posseïen, però, una qualitat o altra que els donava un valor superior al d'un film normal i que revelaven en l'autor un mèrit personal poc freqüent.

Tenim la satisfacció de dir que en aquesta selecció, entre més de tres cents films, ha estat concedit el segon premi, «per la composició dels seus paisatges», al film «MONTSEKRAT» del nostre expert cineasta Delmir de Caralt, film del qual no ens cal ara descobrir i valorar les qualitats, per tal com és prou conegut entre nosaltres per haver estat ja premiat al I Concurs Català de Cinema Amateur del C. E. de C.

Felicitem l'amic Delmir de Caralt pel doble èxit obtingut, ja que ha permès d'exposar a l'admiració dels cineistes americans les bel·leses de la nostra muntanya, tan encertadament posades de relleu en el seu film modèlic. Tan mateix és una joia per a nosaltres de poder llegir a les revistes americanes, entre les nacions guanyadores—Estats Units, Japó, Bèlgica, França, Holanda, Itàlia, Corea—, el nom de la nostra estimada Catalunya.

Que això sigui un esperó per als nostres cineistes!

Crida a les entitats cineistes

Es tracta de fer la selecció dels films que representin la nostra nació en el Tercer Concurs Internacional del millor film amateur, 1933.

22

Els temes són:

- a) Arguments.
- b) Documentals i viatges.
- c) Altres films.

Els tamanyos acceptats són 8, 9 1/2 i 16 mms.

Com en els Concursos anteriors, cada país sols pot enviar un film per cada tamany i lema.

Creiem que la nostra nació, amb l'estol de cineistes de

categoría que posseïx, no pot deixar d'estar representada, i fem aquesta crida a totes les entitats per a que vulguin cooperar amb els films dels seus socis prèviament escollits a un film per tema i tamany a les eliminatòries que han de decidir quins films surten el pròxim octubre cap a París.

Fóra convenient que coneguessim el més aviat possible l'intenció de les entitats cineistes envers aquest Concurs, i sino abans, es posin en contacte amb nosaltres per tot el dia primer d'Octubre, data en que es farà la selecció en el local del Centre Excursionista de Catalunya (Secció de Cinema).

Un punt interessant de les Bases d'aquests Concursos dels Millors Films d'Amateur es que la nació que guanya mes premis, queda encarregada de l'organització del Concurs següent.

CINEMA AMATEUR té la confiança de que aquesta crida serà atesa per totes les entitats que senten de debò la nostra afició.

III^{er} Concurs Català de Cinema Amateur

La Secció de Cinema del Centre Excursionista de Catalunya, continuant la seva coneguda tasca de divulgació i enaltiment del cinema amateur, convoca per tercera vegada a aquest concurs amb la confiança de que, com en els anteriors, no li mancarà la col·laboració de tots els amics de l'art del cinema.

B A S E S

El Concurs és obert a tots els films amateurs impressionats amb els passos de 8, 9 1/2 i 16 mms. dels socis i dels no socis de la Secció organitzadora, nacionals i estrangers.

No seran admesos els films presentats en altres Concursos de caràcter públic celebrats a Barcelona.

El tema és lliure. S'admetran tots els films amateurs de caire cultural, científic i pedagògic; d'excursionisme i viatges, folk-lòrics, d'actualitats i reportatges, esportius, industrials, de tècnica, documentals en general, així com d'argument, d'avantguarda, d'interpretació visual d'imatges musicals, de dibuixos i de tots quants temes o estils pugui imaginar el concursant.

El plaç màxim d'entrega serà el 5 de Març de 1934, a les vuit del vespre, contra rebut, a la Secretaria del Centre E. de C. (Paradís, 10, pral., Barcelona). Els films s'estotjaran en capsa metàl·lica, damunt la qual constarà el tema i el nombre i el número de les bobines, si consta de més d'una. Les bobines seran del tipus de 100 a 120 metres encara que el metratge de pel·lícula contingut sigui inferior.

S'hi acompanyarà una plica que contingui el títol o lema del film, i el nom i l'adreça de l'autor. A l'exterior portarà el títol o lema, el nombre de bobines de que es compona, el pas de pel·lícula emprat, els Premis de Cooperació pels quals opta, i si s'hi acompanyen discos fonogràfics.

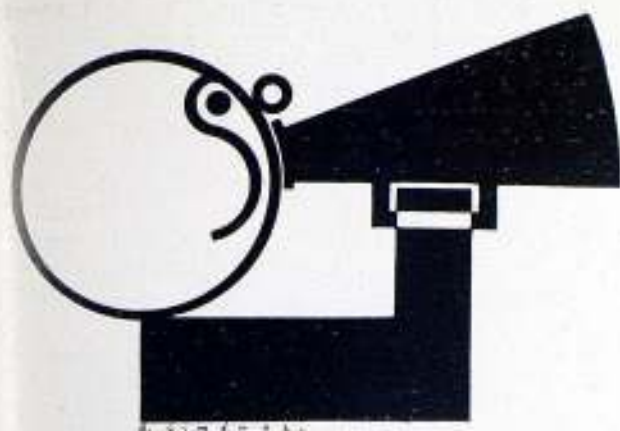
Els films que no es presentin amb discos seran projectats sense acompanyament musical. Amb tal de que damunt la plica consti que oportunament s'hi acompanya

Del film «Panoramas Africains»
d'Eusebi Ferré

[Passa a la pàg. 105]

NOVES DE TOT ARREU

De la secció de cinema del Centre Excursionista de Catalunya

Canvi de President

Davant la insistència del President de la Secció, senyor Francesc Blasi, que calia que fos substituït, car, pel fet d'ésser a la vegada President de la Secció de Fotografia, restava un element a la Junta Directiva del Centre, una part de la qual es forma dels Presidents de les Seccions, fou celebrada Junta General Extraordinària, en la qual resultà elegit, per unanimitat, el senyor Lluís de Quadras i Pelin.

***

Seguim realitzant sessions tots els segons i quarts dijous a la nit, augmentades, durant els mesos de març, abril i maig, a tots els dijous del mes, per tenir lloc el Segon Concurs Català de Cinema Amateur.

Segon dijous de gener (dia 12)

La Secció Cinematogràfica del Centre Excursionista del Vallès ens presentà una sessió de films dels seus socis, amb el següent programa:

APLEC SANTA VALÈRIA, de Folklore, de Ramon Masoliver.

VALENCIA, Documental, d'Enric Puig.

UNA EXCURSIÓ PER LA COMARCA DEL BERGÜEDA, Excursionisme, de R. Masoliver.

L'ANY 1932 A LA PANTALLA, Reportatge, de Llobet-Gràcia.

LA IMPRUDENCIA DE MARIA ROSA, d'Argument, de L. Vilaró.

100 METRES D'HUMORISME, Assaig humorístic de Llobet-Gràcia.

Resultà un conjunt molt interessant, i tots els films, per una o altra cosa, demostraren una vàlua en el seu autor que ens fan desitjar que la nostra entitat germana de Sabadell segueixi propagant, amb l'entusiasme

d'ara, aquesta branca de les seves activitats que tants bons fruits li ha permès de collir i que tantes esperances fa concebre.

Cal remarcar que, ultra la producció individual presentada, hi havia una obra col·lectiva: la primera producció assaig de la Secció Cinematogràfica del C. E. del Vallès, o sigui «La imprudència de Maria Rosa», dirigida per Lluís Vilaró. És un film que demostra unes possibilitats i que té algunes qualitats, especialment fotogràfiques. El principal defecte són els rètols excessius en llocs on no són gens necessaris per a quedar l'acció prou expressiva. Aquest defecte, però, és fàcil de corregir, i fóra molt més greu que el que manqués fos l'expressió en l'acció.

El públic quedà molt satisfet i celebrà molt la ben estudiada sonorització amb discos que en Llobet-Gràcia aplicà al seu Reportatge de l'any 1932, un film que ha rebut bé els cops de tisora que tant necessiten, en general, els films d'aquest gènere.

Quart dijous de gener (dia 26)

Anà a càrrec del soci Doctor Angel Pinós, el qual ens mostrà la seva pel·lícula «Impressions d'un viatge a l'est del Canadà i als Estats Units», tres bobines en 16 mm., plenes de detalls força cinematogràfics.

Pesi al fet que l'autor ens confessà que era el seu primer film—anava inclús sense muntar—ens agradà perquè s'hi endevina el cineasta.

El Dr. Pinós veu els temes a filmar, els copsa i no s'hi entreté donant mobilitat al conjunt, i té una tendència molt recomanable d'intercalar primers plans de tipus o de cares que emmarquen la visió i l'ànim.

Abans de la sessió es passà un film, en 16 mm., del Parc Zoològic d'Anvers, del cineasta belga E. L. Schimmel, de la casa Gevaert, el qual, visitant Barcelona, volgué saludar la nostra Secció, a la qual féu ofrena d'uns rotlles de mostra de film verge, que es repartiren als socis presents. El film era perfecte de fotografia i amb vistes ben preses.

Segon dijous de febrer (dia 9)

La sessió d'aquesta nit no fou al nostre local. Tingué lloc al Coliseum, i amb motiu de patrocinar la Secció l'estrena del film Universal «Per la llibertat», un cant a la Natura i a la Pàtria, una meravellosa i impressionant pel·lícula que creïrem que calia veure i la qual no dubtàrem a recomanar en nom nostre.

La sala s'omplí de cares conegudes i tothom quedà entusiasmat del «film del contrallum», com n'han dit a Alemanya, el país que l'ha produït que, segons diu J. Palan al «Mirador», és, després de «Noies d'Uniforme», el millor film que aquest país ha produït enguany.

Dirigida per Kurt Bernhardt i per Lluís Trenker—el nom d'aquest, com a actor, tan unit als films de muntanya—i filmada gairebé tota a l'aire lliure, a l'Alt Tírol, uneix als fons magnífics dels paisatges una història emocionant i portada amb un ritme insuperable, a estones. La tècnica fotogràfica — amb aquells contrallums durs i aquells suaus amb els raigs de sol entre les branques — dona una sensació de novetat als films a l'aire lliure i és una de les qualitats més apreciables del film.

UN EQUIP EXCEPCIONAL

LA MOTOCAMBRA MES
PERFECCIONADA DE 9 $\frac{1}{2}$ mm.

MODEL M

Amb objectiu CASSAR-STEINHEIL
1:2,9 de 20 mm. tan sols 850 Ptes.

Cine Nizo

Per a bobines de 15 metres de pel·lícula per a
carregar a la llum del dia. — Velocitats graduables
de 8 fins 32 impressions per segon. — Accionat
indistintament per motor o manivela moguda a mà.
Dispositiu per a la impressió en sonor. — Marxa
enrera. — Objectius intercambiables, etc., etc.

Després d'un concurs privat en el qual també
foren provades cambres de 16 mm., la motocambra
«Nizo» model M, per a pel·lícula de 9 $\frac{1}{2}$ mm.,
ha estat escollida en un estament oficial, com la
cambra definitiva per ésser emprada en els seus
delicats treballs corrents i de microcinematografia.

Els Aparells «NIZO» poden adquirir-se
a totes les botigues del ram

EL PROJECTOR MES
PERFECTE DE 9,5 mm.

Proyector Nizo

Bombetes fàcilment cambiables de 250, 400 o
500 watts. — Dos motors, un d'ells solament per
al ventilador, el qual sempre treballa inclús en les
parades i, per tant, llarga duració de les bombetes.
Dos obturadors intercambiables de 2 i de 3 aspes.
Amb el de 2 aspes s'obté $\frac{2}{3}$ més de llum que en
el de 3. — Marxa enrera. — Dispositiu de parada.
Preparat per a la projecció sonora. — Objectius
STEINHEIL de 35, 50, 65 i 75 mm. de distància
focal.

MODEL H

Preu de venda totalment equipat, 1.450 Ptes.

Testimoni irrefutable: en 28 de maig darrer l'«Associació de Cinema
Amateur» ens va adreçar la següent lletra:

«Ens plau testimoniar-los el nostre agraïment pel
vostre valuós concurs en la nostra passada sessió
de cinema del dia 26 del corrent, amb el préstec
que ens féreu de l'aparell projector «NIZO», el
qual de la manera perfecta que projecta, fou un
dels factors decisius de l'èxit que obtinguèrem.»

Concessionari general per a Espanya
(venda exclusiva a revenedors)

Apartat 282

JOAQUIM GASCA PERIS

BARCELONA

Telèfon 23240

Copa de la Generalitat de Catalunya, al millor film apte per a fins culturals.

Copa Publi-Club, pel Tema PUBLICITARIS, en 9 1/2 o 16 mm.

Segon dijous de març (dia 9)

Inauguració del II Concurs Català de Cinema Amateur: Un èxit i una satisfacció en tots sentits. Els nostres amateurs s'han adonat de que aquests Concursos tenen un caràcter general i que per molts concursos socials i generals que es facin a la nostra terra, aquests representen ja el Concurs Nacional per excel·lència que aplega i valora la producció de tots els nostres cineïstes.

No cal dir que l'èxit de públic ha estat esclatant en totes les sessions.

ESPORTS (dia 9 de març)

Films presentats. De 9,5 mm.: *Curses a la Molina*.

De 16 mm.: *Sorra*. - «El repórter Mecánico» - *Esquí i Suïssa a l'hivern*.

Llevat del film «Repórter Mecánico» el tema tractat en tots els altres films presentats a aquest grup — «Sorra» passà a Viatges — és el d'esports de neu. Creiem que val la pena d'assenyalar aquesta característica dels films d'esports vistos, ja que no és filla de cap casualitat. Ja en el primer concurs tots els films del tema esports foren de neu, tret del de R. Batlles, «Els Esports a Catalunya», que fou el premiat. És que els nostres cineïstes no s'han adonat encara de les moltes possibilitats cinematogràfiques de tants altres esports com es practiquen intensament a Catalunya? Més aviat ens decantem a creure que l'abundància dels films de neu és deguda més a l'oportunitat que a una intenció premeditada del cineïsta. Amb tot, creiem en la conveniència de remarcar als nostres amateurs, incansables recercadors d'assumptes cinematogràfics al seu abast, aquest abandó en què tenen els temes d'esport que no siguin precisament de neu.

El film «Sorra», el Jurat, amb molt bon encert, el considerarà pel tema de Viatges i Excursions, i el «Esquí» pel de Reportatge, llors en els quals traslladem el comentari respectivament.

EL REPORTER MECÁNICO (16 mm.)

Medalla de Vermeil

Autors: Delmir de Caralt i Junior F. C.

Heus ací un film que és tota una troballa: Un report de tal com eren practicats els esports entorn del 1.900. I, encara, un exemple alligador: un report documental fins al menor detall i presentat amb tota propietat. Des de la indumentària dels actors i llurs maneres, la presa de vistes i el muntatge del film, fins als rètols sobre film de suport de color i redactats en castellà, amb el lèxic i les frases pintoresques dels esportius del temps, tot ha estat resolt de la manera més justa possible. Cal remarcar que no vol ésser una reedició dels films de l'època. A la reconstrucció minuciosa, l'autor hi ha afegit una intenció humorística tenint en compte les reaccions que aquesta classe de films provoquen als espectadors d'avui. En efecte: veiem com molta part de la comicitat d'aquest film i els seus «gags» no vénen solament de les maneres i el vestuari dels actors, ans bé del muntatge intencionat

I la sobrietat del diàleg ens transporta en aquells temps magnífics del cinema mut.

Resum: Satisfets d'haver encertat la nostra primera actuació a prop d'un bon film professional.

Quart dijous de febrer (dia 23)

S'apropava el Concurs i no volguérem insistir a demanar a ningú una sessió; però organitzàrem una projecció, que resultà molt distreta i que no deixà de tenir, com sempre, detalls alligadors. Es passaren:

EL PINTOR CAGARELLI, MARIPOSAS I VIATGE A LAUSANNE, de Pere Prats (Marraman Films); EXCURSIONS CURTES, d'Ignasi de Quadras; AEROPANS AL PRAT, de Delmir de Caralt, i VACANCES (Síntesi), de Domènec Giménez.

Nous premis del II Concurs Català de Cinema Amateur

Regraciem vivament la generosa aportació que a darrera hora han ofert els donadors dels premis següents, els quals, units a la Copa de l'argenter Alfons Serrahima, de la qual donàvem compte en el número anterior, han completat els premis de Cooperació del II Concurs Català de Cinema Amateur:

Copa Francesc Blasi, per Tema LLIURE, en 9 1/2 o 16 mm.

del film, ple de troballes que són d'una ironia ben concreta. El film demostra, encara, com un amateur pot obtenir uns resultats plenament satisfactoris sense necessitat de recórrer a temes difícils i als gran recursos tècnics. La gràcia està a saber trobar assumptes que s'ajustin a les possibilitats de l'amateur.

SUISSA A L'HIVERN (16 mm.)

Copa FilmoTècnica Euginys.

Autor: Joan Prats

Comença amb la narració del viatge que ens ha de portar a Suïssa des de Barcelona. Potser aquesta part, comparant-la amb el conjunt del film, s'hauria pogut resoldre amb menys metres; però, amb tot, resulta en alguns moments força cinematogràfica. Destaquen d'una manera sorprenent, entre unes escenes d'esquí una mica irregulars, uns espectaculars contrallums de neu-pols molt ben presos. Cal remarcar també uns alenits de «kristianies» i «telemarks» d'una força impressionant molt elevada. Llàstima que l'autor no hagi sabut aprofitar més i millor, per a donar ambient al film, els esplèndids paisatges que segurament deuria trobar en la seva excursió a Suïssa.

CURSES A LA MOLINA (9'5 mm.)

Film d'un caire excessivament familiar per a poder-lo considerar com un film d'Esports. Altrament, no palesa, en la seva tècnica, cap preocupació de sortir-se del que, en general, fan tots els principiants en trobar-se amb una cambra als dits davant d'un grup d'amics esquiadors, cas empitjorat ací per un excessiu nombre de caigudes insubstancials i ben poc esportives. El premi del tema Esports destinat a films de 9'5 mm. fou declarat desert.

DIBUIXOS ANIMATS (dia 9 de març)

Sabem que a Catalunya alguns dibuixants han realitzat assaigs de films de dibuixos animats, però que, ja sigui pel fet de no passar d'ésser mers estudis o per creure que no reuniten encara les qualitats principals que requereixen aquesta classe de films i que no són, contràriament al que molts podrien creure, les de la paciència necessària per a una extensa tasca de dibuix, sinó la gràcia, la fantasia i l'imprevist dels assumptes que els dibuixos descabellen, han cregut que no podien presentar-los al Concurs. Aquest sentit del que ha de reunir tot film de dibuixos animats és el que l'autor del film presentat, «Passaig sentimental», sembla que no ha sabut tenir en compte. Aquest film, malgrat la tasca copiosa que representa, tot i tenir solament uns deu metres, no fou premiat pel Jurat, suposem que per considerar que en aquesta classe de films no deu premiar-se el treball com a quantitat, sinó com a qualitat.

AVANTGUARDA (dia 16 de març)

Films presentats: *Riu avall.* - *El crim del laboratori del Dr. Ruvinsky.* - *La ciudad muerta.* - *Ritmes d'un dia (simfonia d'imatges).* Tots de 9,5 mm.

Sense que vulguem ara definir el que considerem com a Cinema d'Avantguarda, podem dir, no obstant, que

dels quatre films presentats a aquest Concurs, solament «Ritmes d'un dia» pot ésser considerat com a tal. És una llàstima que els nostres cineistes, independents com són, no es llencin amb més empenya a intentar assaigs d'aquest aspecte tan interessant del cinema, car haurien d'ésser les fonts de totes les troballes d'expressió específicament cinematogràfiques. La mateixa condició amateur dels nostres cineistes els fa els més indicats per a emprendre aquestes arriscades aventures, ja que no es deuen a exigències de públic ni d'interessos. Si els cineistes han de fer Cinema pel Cinema, és en la recerca de noves modalitats d'expressió on deuen dirigir les seves aspiracions. I recerca de nous i purs mitjans d'expressió essencialment cinematogràfics són les directrius de tot cinema que es vulgui dir d'Avantguarda.

RIU VALL (9'5 mm.)

Medalla de Vermeil i Copa Cinematografia Amateur.

Autor: Isidre Socias

Heus ací un film en el qual l'autor demostra plenament el seu domini tècnic. Tant la presa de vistes com el muntatge són d'una qualitat cinematogràfica a remarcar. Aquesta alta qualitat de les imatges es fa palesa especialment en diversos moments de l'arribada del protagonista a la ciutat, en un dels quals, per exemple, es veuen a la pantalla els peus de l'actor, que, en anar a travessar el vial d'un carrer, es paren en sec, i la pantalla rep l'ombra del que es suposa un vehicle, imatge d'una força expressiva molt més forta que la que produiria si fes veure tot allò que ara només suggereix. Remarquem també els diversos terrenys que trepitja el protagonista, els obstacles que troba en la seva simbòlica marxa «riu avall» i les sobre-impressions del trànsit de la gran ciutat damunt del seu rostre, les quals, succeint-se amb un ritme accelerat, justifiquen força bé el seu estat d'ànim atabalat i sorprès. El treball d'interpretació d'aquest actor, encara que restringit, ajuda molt a la impressió excel·lent que causa el film. Potser les imatges finals no queden prou resoltes en veure's precedides de tantes coses bones. Creiem també que s'hauria pogut evitar la impressió de tècnica antiquada que dona l'aparició de les postals amb vistes de Barcelona en un angle del fotograma on l'actor està pensatiu. Diem així pensant en la forma magistral i moderna amb que l'autor ha resolt les ja assenyalades escenes del tràfic de la ciutat.

Premi extraordinari ofert pel C. E. de C. al millor film del concurs, obra també de l'argentier Alfons Serrahima

RITMES D'UN DIA.

Símfonia d'imatges (9'5 mm), Medalla de Vermeil.

Autor: Domènec Giménez

Com ja hem dit en el comentari global al tema, aquest és l'únic film presentat que entra de ple a la seva denominació Avantguardista. És un assaig de cinema abstracte, en el qual imatges i ritme — essències del Cinema — van units amb una força de cohesió que ens plau de remarcar. Les imatges, per elles soles, poca cosa expressarien de no tenir, com tenen, un ritme en elles mateixes que, ajustat amb el que prové del muntatge, constitueix la força del film. Ritmes, altrament, calculats segons l'ambient que es proposen evocar. Com el subtítol del film indica, vol ésser l'equivalent a una simfonia de sons. Val a dir que aquesta ambiciosa concepció té moments de realització plena, en els quals el poder d'expressió de les imatges és força elevat i suggestiu. Potser algunes d'aquestes imatges no són prou netes per a arribar a la categoria de cinema pur, i creiem que responen massa a una concepció literària, fent comprendre a l'espectador, abans que ho faci el ritme estricte, el sentit de la idea a què sembla obeir la composició del conjunt. Amb tot, és un film a remarcar que palesa en el seu autor un gran domini de la tècnica cinematogràfica i que demostra les moltes possibilitats que té l'amateur dintre el camp estricte del Cinema d'Avantguarda.

EL CRIM DEL LABORATORI DEL DR. RUVINSKY (9'5 mm).

Llevat d'uns moments de fotografia passadora, dels quals recordem un raig de sol travessant l'atmosfera densa del laboratori, aquest film és, en conjunt, força mediocre. Descomptant l'argument — ingenu — tant la presa de vistes, com el «decompag» — cambra quieta, penúria d'angles, llargs plans, com la caracterització i interpretació — amanerada i teatral — donen la impressió

d'una tècnica antiquada palesament inferior a la que em pren avui la majoria dels nostres cineastes.

LA CIUDAD MUERTA (9'5 mm).

Film que insinua haver estat inspirat en una obra d'intenció profunda, però que l'autor no ha sabut desenrotllar. La fotografia, la interpretació, el muntatge, els rètols, tot el film en conjunt és d'una migradesa tal, que revela ésser d'uns principiants amb més bona fe que traça.

REPORTATGE (dies 16 i 23 de març)

Films presentats. De 9,5 mm.: *Diades històriques de Catalunya*. - «El Siglo» es crema. - *L'any 1932 a la pantalla*. - *Visions i Pireneus Orientals*. De 16 mm.: *Esquí*. - *Reportatges Ferm*. - *Moments històrics*. - «El repòrter mecànic». - *Orient*

En aquest tema trobem uns bons exemples de les condicions que han de reunir els films de reportatge, pel·lícules que volem remarcar per quant al mateix grup se'n presentaren d'altres que tot i ésser també reports de fets reals, no tenien la concisió i claredat que demanen aquests films. Al costat de «El Siglo» es crema i de *Moments històrics*, oportuns justos i concrets, hem vist, per exemple, *Diades històriques de Catalunya* que és més bé un document d'arxiu que un reportatge. Aquelles qualitats també es pogueren apreciar en *L'any 1932 a la pantalla* i en *Reportatges Ferm*, exemples de brevetat i de supressió del superflu que cal desitjar que siguin la norma de tots els futurs reportatges dels nostres cineastes. En una cosa els nostres amateurs, ara com ara, han sobrepassat els professionals de casa nostra: en l'atreuiment de collocació en llocs estratègics d'escenes al carrer—*Diades històriques*—o bé en la presència casual o recercada en llocs i moments on s'esdevenen fets ignorats—*Moments històrics*—

nies—donant una impressió nova a escenes conegudes, o bé obtenint reportatges d'un valor interessantíssim.

ESQUI (16 mm.).

Medalla de Vermeil i Copa Serrahima.

Autor: Joan Salvans

Aquest film és un reportatge tècnic de les curses de gran fons d'esquí de les Olimpíades que es celebraren a Suïssa. En mig de bons panorames del lloc, veiem també uns bons salts. Llàstima que l'autor no hagués variat més de posició i donat més varietat al reportatge, que, tal com està, resulta molt igual. La fotografia bastant encertada.

REPORTATGES FERM (16 mm.).

Medalla d'Argent i Copa Associació de Cinema Amateur

Autor: Joan Salvans

És aquest film un recull de reportatges tots ben interessants i ben diversos. Comença amb unes escenes de nit de la Fira de Terrassa, molt reeixides de fotografia i de muntatge. Un dels fets reportats en aquest film i que més cridaren l'atenció dels espectadors, fou els preliminars de la representació de «La passió» que cada deu anys es dona a Oberammergau.

Els tipus del país i els que encarnen els personatges bíblics de la Tragèdia del Gòlgota no poden ésser més interessants. Llàstima que tenen prohibit de fer fotografies i films en el recinte on es representa, i l'autor no va tenir altre remei que resignar-se a filmar els actors mentre es dirigien al lloc de la representació. Amb tot, els podem veure amb tota llur personalitat real creada amb mirus exclusives a la personificació dels susdits protagonistes bíblics.

«EL SIGLO» ES CREMA (9'5 mm.).

Medalla de Vermeil i Copa Vidua Ribà.

Autor: Josep Fontanet

Aquest film reuneix totes les condicions que creiem que ha de reunir el reportatge cinematogràfic. L'autor ha tingut l'oportunitat de copsar, amb pocs metres de film, aquest fet determinat, i l'ha descrit perfectament. La fotografia és molt bona.

L'ANY 1932 A LA PANTALLA (9'5 mm.).

Medalla d'Argent i Medalla Atracció de Forasters

Autor: Llobet Gràcia

Pel desig de síntesi que representa aquest film de reportatge es pot considerar com un dels millors d'aquest càire dels presentats al Concurs. Les seves escenes tenen una llargada justa, atenent a l'interès del què reporten. Els diversos fets i esdeveniments de les ciutats: Arribada de Manuel Azàña, Enterrament del Mestre Vives, La Festa major de Sabadell, etc., són emmarcats, amb encert, en mig de vistes dels treballs del camp i de nevades, i, sempre, amb una presa de vistes encertada i feta amb col·laboració—recordem els actes de la plaça de la República presos de diferents angles—que ens corroboren el nostre concepte de com han de fer-se els films de reportatge si hom vol assolir una visió total dels

fets i esdeveniments. La fotografia és bona, així com la sonorització amb què els autors ens presentaren els diversos actes reportats.

DIADES HISTORIQUES (9'5 mm.).

Medalla d'argent

Es, realment, aquest film, un bon document històric, fet amb molta perseverança i atreviment, si bé no sempre aquestes, dignem-ne qualitats, que ha de tenir el repòrter cinematogràfic, l'autor les hagi sabudes aprofitar. Si com a document d'arxiu és remarcable, no així podem dir-ho com a film, ja que la seva llargada és excessiva—quatre hores—i fa que les coses bones que conté es vegin ofegades per molts metres monòtons i superflus i per repeticions i insistències constants. La fotografia, en general, és bona.

MOMENTS HISTORICS (16 mm.).

Film de curt metratge, però molt interessant com a document històric. L'autor tingué l'oportunitat de filmar la sortida dels ministres de la República Nicolau d'Oliver i Ferran de los Rios, que es dirigien a Madrid amb avió després de parlamentar amb Francesc Macià amb motiu de la proclamació de la República Catalana. Cal esmentar que estava totalment prohibida l'entrada a l'aeròdrom del Prat als repòrters. Malgrat això aquest cineasta impressionà el seu film perfectament i creà un document d'indiscutible valor.

VISIONS I PIRENEUS ORIENTALS (9'5 mm.).

Indubtablement aquest film representa els primers metres d'un aficionat si hem de tenir en compte la seva fotografia irregular i el seu nul muntatge. Té, però, una guspira d'humor que volem remarcar: El rètol «El mundo marcha» precedint la vista de la maleta d'un cotxe que es perd carretera enllà...!

FAMILIARS I D'INFANTS (dia 23 de març)

Films presentats. De 16 mm.: *Aventures d'en Ciset.* - *Què fan els infants?* De 9,5 mm.: *Del llibre de la meua vida.* - *Festa infantil aristocràtica.*

A aquest tema s'han presentat pocs films, tenint en compte que és el tema més adequat perquè els posseïdors

—Valdria fer la mercè de tornar a saure que el meu germanet el filmarà...

de cambres puguin demostrar la seva afecció pel cinema.

Amb unes quantes escenes de família, escollides d'entre les que no tinguin un caire excessivament íntim, pot muntar-se una pel·lícula que resulti interessant de veure àdhuc per l'espectador deslligat de vincles d'amistat o de família. Tot depèn de la composició cinematogràfica que s'hi dona. És amb aquesta mena de films on deu començar l'aficionat del cinema a practicar-se, sobretot pel que fa referència al muntatge, abans de voler filmar coses de més envergadura. I no és que vulguem dir que el gènere familiar del film sigui inferior a qualsevol altre, sinó que les mateixes facilitats i oportunitats que presenten aquests assumptes els fan més aptes i a la mà del cineasta que comença. És clar que tenint en compte el caire de record que es vol donar a aquesta classe de films, és a dir, valor documental, és on menys podem exigir que corrin massa les tisores, però, amb tot, creiem que pot fer-se un «decoupage» discret com hem vist en algun dels films presentats.

QUE FAN ELS INFANTS (16 mm.).

Medalla de Vermeil i Copa Cuyàs.

Autor: Joan Prats

És un bon film argumental interpretat per infants, que té per base unes aventures entre indis i contrabandistes de «whisky» amb la policia rural, que es segueixen amb força interès, la qual cosa palesa a l'autor una experiència del muntatge dels films bastant segur, sobretot en les escenes del rodolar de la bota plena de «whisky»; la de la baralla a trets amb el policia, i, especialment, en el truc de fer desaparèixer i aparèixer un simpàtic «indiet» darrera d'un arbre prim, el que demostra com els trucs poden usar-se, i amb èxit, sempre que siguin oportuns.

FESTA INFANTIL ARISTOCRATICA (9'5 mm.).

Medalla d'Argent.

Autor: Josep Fontanet

Aquest film, que en recorda un altre de semblant presentat al concurs de l'any passat, és més bé un reportatge. Un estol d'infants ballen un minuet, ricament abillats amb vestits d'època. Tant per la presentació com per la cura amb què es monen els infants és una petita pel·lícula amable de veure.

—Acabo de treure els magnífics ulls de la Justina...

—Ho has fet amb «tele» o amb «lente» d'aproximació?

—No... amb la punta del tripodal

Un nen, per distracció de la serventa, es troba a punt d'ésser atropellat pel tren. Hens ací la senzilla trama d'aquest film que, en alguns moments, degut al bon muntatge que l'hi ha donat l'autor, tot i que la preparació excessiva de l'escena del tren la faci preveure molt abans d'esdevenir, aconsegueix produir una emoció a l'espectador que s'hi abandona sense prejudicis mentals.

DEL LLIBRE DE LA MEVA VIDA (9'5 mm.).

És un film familiar, però excessivament íntim. Els rètols, sobretot, resulten tan casolans, que la pel·lícula hauria guanyat molt d'haver-los suprimit totalment. Encara que un film sigui familiar, pel fet de presentar-lo a un concurs, s'ha de procurar presentar-lo de forma que interressi als altres.

EXCURSIONISME i VIATGES (dies 30 de març, 6 i 20 d'abril).

Films presentats: De 16 mm.: *Orient. - Siiges. - Alpina. - Sorra. - Suïssa a l'hivern. - Sallent de Gallego. - Barcelona. - Records de Mallorca.* De 9,5 mm.: *Dies d'estiu. - Costa Brava. - Menorca. - Vorejant el Cardener. - Els pescadors de la Vila de Roses. - Mallorca, la illa daurada. - Recorrent les altes valls d'Andorra. - Excursió a les Maleïdes. - Aix-les-Bains et Font-Romeu. - Un campament a Sant Maurici - Tamariu. - Visions de l'Exposició de Barcelona 1929. - Una excursió a Tremp i Andorra. - El Mercat d'Olot. - Pirineu Català a l'estiu. - Pirineu Català a l'hivern. - La Costa Brava de Catalunya.*

Gan concurrència a aquest tema: Té una explicació: El desig de conservar viu el record de les sortides empeny a afegir la cambra al munt d'estris de l'excursionista o del viatger.

Mitjana—llevat d'una selecció—la qualitat general dels films.

Amb tot creiem que cal fer una observació als qui han parlat de la monotonia dels films de viatge i d'excursió. I és que veure'ls projectats un darrera l'altre, durant dues hores, és una prova que no resistirien ni els millors films d'aquest gènere fets per professionals. La monotonia no ve del film sinó de la repitició constant. D'aquí que creiem que aquesta mitjana assenyalada en general a molts films projectats, quedaria superada de molt amb la projecció individual d'ells entremig d'altres temes.

ORIENT (16 mm.)

Medalla de Vermeil i Copa Baltà i Riba.

Autor: Ignasi Salvans

Un film modèlic per la presentació acurada del tema, per l'exquisidesa dels rètols, per la presa de vistes segura i ben encuadrada i per la varietat i encert donat als temes que es van succeint i que revelen bons cops de tisora. Un exemple a seguir.

SITGES (16 mm.)
Medalla de Vermeil.
Autor: *Lluís Gibert*

Fa goig la tècnica de presa de vistes i de muntatge de les escenes del viatge en tren, però arriben a ésser massa llargues sobretot quan ens adonem que el film s'ha acabat sense que hàgim vist altre cosa de Sitges—i si es veu és molt malament—que uns bells contrallums a la platja.

ALPINA (16 mm.)
Medalla d'Argent.
Autor: *Delmir de Caralt*

Heus ací un dels films que tant el cineasta com el pur amant de l'excursió sempre trobarà plaent. I, potser, més l'excursionista. I és que el cineasta el trobarà una mica llarg, amb excés de cims, tot hi ésser bellíssims. Amb tot aquesta parcialitat de les vistes queda equilibrada amb les petites notes locals intercalades i, sobre tot, per la nota irònica de les dificultats que trobà el cineasta al travessar territori italià. Una altra cosa a assenyalar d'aquest film és la música que acompanya la seva projecció, sempre ajustada. Els cors, els «jodlers» i el timbal italià en són una prova. La qualitat fotogràfica de totes les bobines és realment esplèndida.

SORRA (16 mm.)
Medalla d'Argent.
Autor: *Jordi Puig*

Film de moments esplèndids i de moments fluïxos. Té fotografies magnífiques—l'acampada final—i d'altres de molt cinematogràfiques—el recorregut en barca—i, encara, de molt interessants—els indígenes del país—. Però en conjunt dóna la impressió que el tema—els deserts africans i les seves caceres—s'ha escapat de les mans del cineasta malgrat la llargada—excessiva—del film.

SALLENT DE GÀLEGO (16 mm.)

Mai no hauriem dit que al Pireneu es trobessin aquestes pistes tan formidables per esquiar. El film, ben pres i ben compost—recordem uns «travellings» en cursa sobre els esquís, molt segurs—és bastant finit fotogràficament.

RECORDS DE MALLORCA (16 mm.)

Un film bonic però semblant als altres films que hem vist. No precisament de Mallorca, però sí del viatge. Amb tot té vistes noves, ben preses i bones de fotografia.

BARCELONA

Comença amb una empena—imatges ràpides, múltiples i sobreimpreses—que fent-nos creure una bobina moguda i cinematogràfica del tràfec de la ciutat, al deure, dóna encara més la impressió—per contrast—de cosa mediocre. Una norma general que sempre tindria de tenir present el cineasta—i poques vegades, la té—és que de tenir el film uns moments fluïxos, mai no han d'ésser posats al final del film sinó, al contrari, al començament i, encara millor, al mig. Aquest film és un exemple d'infringiment d'aquesta norma.

Filmoteca
de Catalunya

ELS PESCADORS DE LA VILA DE ROSES (9,5 mm.)
Medalla de Vermeil
Autor: *Josep Fontanet*

Heus ací un bon film que pel seu caràcter ens plau de remarcar. Tot i que les vistes amb què comença el film ens sembla que no són fetes precisament a Roses, les creiem encertades, puix preparen l'ambient marítim del film i són força cinematogràfiques. Els detalls del mercat de peix són ben presos, i el muntatge general de film és àgil i encertat. Ens presenta les activitats dels pescadors d'una forma bastant completa i suggestiva. La fotografia és bona.

TAMARIU (9'5 mm.)
Medalla del Centre Excursionista de Catalunya
i Medalla d'Argent
Autor: *Josep M. Galceran*

Aquest film ens presenta, amb una fotografia excellent, totes les belles característiques d'una de les cales i el seu poblet més bonics de la Costa Brava. La composició total del film és molt encertada. Comença amb la sortida del sol—molt espectacular—per damunt l'horitzó marítim, i acaba, després d'una bella desfilada de recones i detalls plens de vida, tant de la costa com del poble, amb la posta del mateix astre d'òr. Clou així, amb un ritme adequat, la descripció d'aquest boc de la nostra Costa Brava tan justificadament valorat per l'autor del film.

UN CAMPAMENT A SANT MAURICI (9'5 mm.)
Copa Nizo.
Autor: *Agustí Fabra*

Heus ací un dels millors films que es presentaren al tema d'Excursions, en el qual l'autor ens presentà varies excursions d'alta muntanya entorn de l'estany de Sant Maurici. Les escalades a què donen lloc aquestes sortides del campament són molt ben filmades, així com les vistes

les quals recordem l'arribada a l'estany de Sant Maurici, damunt les aigües del qual ens apareix «construint-se» a poc a poc, reflectida, la silueta dels Encantats, silueta que, en fer caure l'última tenda del campament, és desfeta també. Bo, encara, el detall de la granota i els de la vida del campament. No així les vistes de l'excursió d'anada i tornada de l'estany, les quals, malgrat el muntatge àgil, són massa repetides. La fotografia, bona.

PIRENEU A L'HIVERN (9'5 mm.)

Heus ací un film que malgrat l'assumpte tan vist que explica—neu i esquís—, conté algunes qualitats que el fan agradable de veure, entre les quals remarcuem els traspessos d'escenes i el muntatge àgil de tot el film, i el truc de l'esquiador als núvols que fa molta gràcia.

COSTA BRAVA (9'5 mm.)

En aquesta pel·lícula podem admirar uns bons moviments de cambra en sentit vertical, molt agradables, entre els quals cal remarcar el test de flors que tapa un bell boec de la costa i que, gràcies al desplaçament vertical ja citat de la cambra, apareix a poc a poc a la vista de l'espectador sorprès. En conjunt, però, el film és bastant irregular.

EXCURSIO A LES MALEIDES (9'5 mm.).

Film d'una excursió d'alta muntanya que ens mostra els esforços dels excursionistes per assolir els cims proposats, desenrotllat d'una manera senzilla i bona.

VOREJANT EL CARDENER (9'5 mm.)

Un film de excursionisme, del qual volem remarcar els rètols sobreposats a les imatges, que, curts com són, donen una suavitat al desenrotllament del film, ben agradable.

LA COSTA BRAVA DE CATALUNYA (9'5 mm.)

Aquest film ja tinguérem ocasió de veure'l al concurs passat. És una bobina amb fragments fotogràficament molt bons, però en conjunt poc resolta cinematogràficament. A remarcar, alguns reflexos del mar en calma, força bonics.

AIX-LES-BAINS I FONT-ROMEU (9'5 mm.)

Un film d'un viatge pels Pirineus Orientals, en el qual, contràriament al que hom podria suposar, les vistes del paisatge han deixat el lloc a una interminable desfilara d'estacions de ferrocarril, presses sempre d'una mateixa forma que fan una pel·lícula monòtona i sense cap interès.

MENORCA (9'5 mm.).

Pel·lícula que ens mostra alguns aspectes d'aquesta pintoresca illa de l'arxipèlag Balear, en la qual la monotonia d'algunes escenes massa llargues, queda salvada, per un moment, amb l'aparició, darrera unes persianes, d'uns rostres simpàtics que saluden l'espectador.

esplèndides que, una vegada assolit el cim, l'autor ens fa contemplar meravel·lats. Les escenes del Campament i de pesca a l'estany, molt cinematogràfiques i justes de composició. La qualitat fotogràfica d'aquest film és immillorable.

EL MERCAT D'OLOT (9'5 mm.).

Medalla d'Argent i Medalla Atracció de Forasters.

Autor: Josep Fontanet

Pagesos amb barretina—encara en queden—venent garins, pageses regatejadores en vendre l'aviram i escenes típiques d'un dia de mercat, és el que ens presenta aquest film amb un muntatge bastant viu i amb una fotografia bona.

RECORRENT LES ALTES VALS D'ANDORRA

(9'5 mm.). — Medalla d'Argent.

Autor: Agustí Fabra

Una excursió ben filmada que ens mostra les característiques dels paisatges andorrans, copsats amb força encert pel cineasta, amb bona qualitat fotogràfica i de composició.

PIRENEU CATALÀ A L'ISTIU (9'5 mm)

Un film interessant i d'un muntatge bastant acurat, amb algunes escenes ben pensades cinematogràficament, entre

VISIONS DE L'EXPOSICIÓ DE BARCELONA (9'5 mm.).

Aquest film ens dona una impressió general de totes aquelles coses més sobresortint de la passada Exposició Internacional. Indubtablement, el fet d'haver ja vist algunes pel·lícules amb el mateix tema, feia que hom hi trobés un regust de cosa passada, tot i que la fotografia i la composició justa d'aquest film és força encertada.

MANLLEU (9'5 mm.).

Barreja de panorames d'aquest indret de Catalunya i d'escenes de fabricació de pots per a llet condensada que, amb una fotografia insegura, fan d'aquesta bobina un film mediocre i irregular.

MALLORCA, L'ILLA DAURADA (9'5 mm.).

Es el film d'una excursió a Mallorca, amb trossos de fotografia ben reeixida, però descurada de muntatge. Contràriament al que indica el títol, només conté unes vistes de Palma i encontorns.

UNA EXCURSIO A TREMP I ANDORRA. (9'5 mm.).

Després d'un començament en el qual, com en els grans documentals africans, l'autor ens ensenya la ruta de l'excursió a una carta geogràfica, i de molts preparatius, comencen a passar metres i més metres de film en els quals podem veure, per tots els indrets, l'automòbil, amb què es suposa que es féu l'excursió, «paseando por la Diagonal» tal com ens aclareix un rètol de l'autor. Aquest passeig és tan llarg que s'acaba la primera bobina i tot just som a Molins de Rei. Naturalment, s'acaba al film i no es ven Andorra per enlloc, malgrat del que ens promet el títol. No sabem, però, si l'autor va arribar-hi. Els rètols, alguns dels quals revelen prou bé la cursileria d'un català que escriu el castellà perquè li deu semblar millor, provoquen, justificadament, la hilaritat de tots els espectadors. En copiem alguns: «Alojemos», «No por nada, no», «Casa el Padre». En resum, una pel·lícula d'una divagació constant que, de no veure-s'hi la bona fe de l'autor, podria interpretar-se com una paròdia dels films d'excursió.

DIES D'ESTIUIG (9'5 mm.).

Pel·lícula de caire més aviat familiar, totalment desplaçada de tema d'Excursions i Viatges.

ARGUMENT (27 d'abril i 11 de maig)

Films presentats. De 9,5 mm.: *Vacances (Síntesi)*. - 1910. - *Destí*. - *Riu avall*. - *El crim del laboratori del Dr. Ruwinsky*. De 16 mm.: *Vara de freixe*. - *Castigadors castigats*.

Tenint en compte les dificultats que ofereixen a l'aficionat aquesta classe de pel·lícules, a aquest tema s'han presentat un bon nombre de films i, alguns, d'un valor cinematogràfic ben remarcable i que demostren el molt que

poden fer els amateurs dintre aquesta branca del cinema que sembla reservada exclusivament, per les seves complicacions, sobretot tècniques, als grans «produceurs» professionals.

Si bé no creiem útil per al simple posseïdor d'una càmbra llançar-se sense cap previ entrenament a l'arriscada aventura de filmar una pel·lícula d'argument ja que l'inevitable fracàs li farà més costós l'aprenentatge, estem convençuts, no obstant, que és precisament en films argumentals on s'aprecia amb tot el seu valor el talent cinematogràfic d'un cineasta.

D'aquí que creiem bo per als que ja porten un aprenentatge suficient en altres temes més senzills, que, omplint-se de coratge, intentin de resoldre els múltiples problemes cinematogràfics que un argument els posarà davant, única manera d'avançar en aquest camí tan difícil de l'Art cinematogràfic.

Tot el secret de l'èxit d'aquests films d'amateurs—si és que en el cinema hi pot haver secrets d'aquesta mena—està en la troballa de temes a l'abast de les possibilitats de cada u, sense embrancar-se amb temes que requereixin grans utilitats i tècniques complicades ni, creiem nosaltres, amb arguments dramàtics d'alta tensió. I, més que tot, en l'estudi de les possibilitats purament cinematogràfiques del tema, no deixant-se seduir per bel·leses literàries al marge del cinema.

VACANCES (Síntesi) (9'5)

Medalla de vermeil i copa Bolex-Paillard.

Autor: Domènec Giménez

Tal com indica el lema, aquest film és la síntesi de l'argument imposat als concursants d'un concurs obert entre els socis de l'Associació de Cinema Amateur, celebrat fa uns mesos, argument que, tal com estava escrit a les bases del dit concurs, es prestava força a prendre'l des d'un caire irònic, cosa precisament que ha fet l'autor d'aquest film. Per a donar una justificació d'aquesta actitud al públic que no sap de què va, ja al començament del film,

Pet a tenir escenes molt maquides no hi ha res millor que prendre-les en alta mar...

com en un pròleg, l'autor reproduïx exactament la guia de l'argument que publicaven les bases, la qual provoca, per part del jove que les llegeix, un mig riure irònic, que ja predi la tònica de tot el film. Aquest culmina en el concurs de «YO-YO» que la colònia organitza per distreure's. La tècnica i el ritme d'aquest film són molt bons, i fan que, contràriament al que pot fer suposar l'argument, resulti una pel·lícula força cinematogràfica i disreta, si bé creiem que massa condensada, cosa que perjudica la comprensió planera al no informat de l'argument, i fa passar desapercebuts detalls ben observats i resolts. La fotografia bona.

1910 (9'5 mm.)

Medalla d'Argent.

Autors: Isidre Socas i Santiago Cortés

Cal seguir amb molta atenció la trama de l'argument d'aquest film si no es vol perdre la seva illació. Aquesta és la busca i captura de quelcom que el col·leccionista no pot assolir sinó després d'emprar tots els mitjans i passant per situacions de tota mena. La solució és un cap-i-cena: 1910. La presa de vistes és bona, i abunden els interiors. El actors es mouen amb facilitat.

VARA DE FREIXE (16 mm).

Medalla de Vermeil i Copa Victor.

Autor: Eusebi Ferré

Aquest film glossa la poesia de Roser Mathieu premiada l'any passat amb la Flor Natural als Jocs Florals de Barcelona. Considerant les dificultats que reporta de desenvolupar cinematogràficament una poesia, veiem com l'autor se n'ha sortit airoament, sobretot en l'elecció dels paisatges, que donen ambient al film, paisatges d'una suavitat meravellosa, que no fugen mai del to de la poesia. La fotografia, molt bona. El ritme, suau i ajustat al tema i al lloc.

CASTIGADORS CASTIGATS

(16 mm). Medalla de Vermeil.

Autor: Eusebi Ferré

Una pel·lícula plena de «gags» de molta comicitat. Argument agradable. Ritme bo en determinats moments, però lent en la composició general, potser a causa de l'excessiva preparació dels efectes còmics i del desenvolupament de cada situació, previst ja quasi sempre. La tècnica i el muntatge, llevat de la remarca anterior, és, en aquest film, força notable, abundant els interiors, amb una disposició de llum encertada. El treball dels actors, ple de sinceritat, ajuda molt que el film es vegi amb interès, si bé alguns d'ells no han trobat encara tot l'aplom, la naturalitat i la contenció que requereix el cinema.

DESTI (9'5 mm).

Llàstima que l'autor d'aquest film hagi cercat un argument tant de fulletó, que, llevat d'alguns moments que ha sabut resoldre d'una manera força cinematogràfica i amb molt d'encert — entre els quals recordem les cues de les xafarderes que van girant-se al pas de la protagonista — resulta, en conjunt, poc adient per a traslladar a la pantalla. Cal remarcar d'aquest film que, ultra la fotografia, és inmillorable l'elecció que l'autor ha fet dels paisatges per acompanyar i reforçar la intenció de cada escena. Així veiem, segons l'expressió sentimental de l'acció, paisatges desolats, tristos o optimistes, que considerem com un encert. Altrament, trobem que el nombre de rètols és excessiu; alguns d'ells del tot innecessaris, ja que l'acció dels actors explica a bastament la intenció de l'escena a què es refereixen. Ara que parlem dels actors, voldríem remarcar com tot l'efecte dramàtic que es proposa expressar queda destruït, en alguns, per la gesticulació amanerada i teatral amb què s'expressen. Aquest concepte teatral, també el trobem en la concepció del «deconpage» de molta part del film, i això el fa, en conjunt, d'una

Del film «Castigadors Castigats»
d' Eusebi Ferré

excessiva lentitud. Caldrà que els autors tinguin en compte que l'expressió de la imatge gràfica és molt més ràpida i precisa que la lletra impresa i que la paraula.

CULTURALS, CIENTÍFICS i PEDAGÒGICS (27 d'abril i 4 de maig).

Films presentats. De 9,5 mm.: *Blat*. - *Els pobles Catalans*. De 16 mm.: *Abelles*. - *Operació Cesària*. - *Com es fa la xocolata*. - *Alentits pedagògics*.

És amb molta satisfacció que comentem aquest tema. Els nostres cineïstes han confirmat la nostra creença que les possibilitats de la cambra en unes mans intel·ligents són grandioses en aquest aspecte del cinema. Els films culturals iniciats l'any passat amb «L'aquàrium», han estat representats esplèndidament en aquest concurs. Són films —Abelles, Blat— que ens atrevirem a dir que sols poden reeixir amb tanta perfecció en mans dels aficionats, no sols perquè són obtinguts amb una paciència i constància a tota prova, ans bé, i en primer lloc, perquè són basats en una simpatia i una atracció entusiasta envers l'assumpte tractat. Films que d'ésser fets per professionals només fóren possibles en moments al marge de la professió, és a dir, en moments d'unió de dues aficions: la del cinema i la de l'assumpte a tractar, unió que és la que, als nostres cineïstes, ha fet possible els magnífics resultats que hem tingut ocasió de veure.

Els films Científics i Pedagògics han estat una novetat del Segon Concurs. Els primers—Operació Cesària—de cara a l'estudi, i els segons—Alentits pedagògics—de cara a obtenir un ajut per al professor en les seves explicacions a classe, són bones mostres de les possibilitats del cinema al camp educatiu i que demostren que entre nosaltres hi ha elements que l'han comprès i que l'han aplicat amb profit.

ABELLES (16 mm.).

Premi Extraordinari del Centre Excursionista de Catalunya.

Copa d'Argent de la Generalitat de Catalunya.

Medalla de Vermeil.

Copa d'Argent de la casa Sabat.

Autor: Joan Prats

Heus ací un film que, tant pel seu caire educatiu com pel seu valor cinematogràfic, cal remarcar fortament. Portat tot ell amb molta traça, ens descriu la vida de les abelles, la seva organització dintre el rusc, la seva intel·ligència política que, qui més qui menys, tots hem sentit a dir o hem llegit, i ho fa amb una simplicitat de noticiari que arriba a fer-nos creure que la tasca de l'autor ha estat senzilla. Però per mica que parem atenció comprendrem les dificultats que ha tingut de vèncer per a presentar-nos aquells moments de primers plans i aquelles escenes de moviments descriptius del viure dels petits éssers, que donen tan de rellén a aquesta producció. El començament —la successió de les flors fins al gros pla— el final —la mel als llavis— i la tècnica de tot el film, són agradabilíssims. En resum: una bella aportació dels nostres amateurs al camp del cinema educatiu que ha donat al concurs una de les notes més agradables de remarcar.

OPERACIÓ CESÀRIA (16 mm.).

Medalla de Vermeil.

Autors: Dr. F. Carreras i Domènec Giménez

Un excellent film, exclusivament científic, que segueix amb tot detall el procés de la intervenció quirúrgica dita «cesària». Claredat d'exposició que demostra, per part del «cameraman», un bon emplaçament de cambra i un encert veritable per a copsar els moments àlgids de l'operació d'una manera segura i clara. Esplèndida mostra del molt que pot fer-se, dintre el camp científic, amb el cinema.

estudi. Una bona mostra de l'aplicació dels al·lentits als films pedagògics.

POBLES DE CATALUNYA (9'5 mm.)

Desplaçat del tema, tampoc no es podia presentar a cap altre. Una bobina que és un seguit de vistes més fotogràfiques que de cinema.

PUBLICITARIS (Dia 4 de maig)

Films presentats. De 9,5 mm.: *Myriam* - «El Siglo es crema». De 16 mm.: *El Secret* - «Un exemple» - *El millor obsequi*.

Heus ací una altra de les novetats d'aquest II Concurs: Els films publicitaris. Altra cosa no havia mogut a la Secció de Cinema en incloure aquest caire del cinema entre els altres temes del Concurs sinó la d'esperonar l'enginy dels nostres cineïstes en la troballa de noves formes d'expressió cinematogràfica al servei d'aquesta necessitat dels temps moderns, que és la publicitat. El que interessava eren les idees, les formes amb les quals els cineïstes donarien valor a unes matèries que no interessaven per elles mateixes ja que podia ésser que fossin de marca o procedència desconeguda o inexistents.

Deis films presentats a aquest tema hem de descomptar «El Siglo» es crema i «Myriam» que no poden ésser considerats com a publicitaris, criteri que tingué el Jurat declarant deserts els premis al films de 9'5 mm. No així els altres films presentats alguns dels quals responien a una orientació encertada de eficàcia publicitària.

Un exemple.

La característica més dominant de totes les tres pel·lícules del pas 16 mm. presentades fou la qualitat estricteament cinematogràfica. Tant «El Secret», d'un argument d'envergadura desacostumada al concurs, com «El millor obsequi», mol bo de muntatge i de fotografia, són unes cintes ben resoltes que ens dinen molt a favor del seu autor.

EL SECRET (16 mm.).

Medalla de Vermeil i Copa Publi-Club.

Autor: Domènec Giménez

Com hem dit ja en el comentari general al tema publicitari, aquest film ens posa davant d'un argument en el desenvolupament del qual es veuen escenes en grans «sets» d'interiors—escenes de cabaret— en les quals actuen més de vuitanta actors alhora, escenes que palesen les grans dificultats que l'autor hagué de vèncer per a donar-nos-les tal com estan, bones de fotografia i de moviment d'actors. Cal remarcar les vistes i el muntatge per a seguir a la protagonista entremig de les parelles ballant. El veiem també llargs «travellings» fets amb correcció i emprats justament que ajuden molt a donar qualitat al film i que junt amb el bon «decoupage» i muntatge demostren les bones qualitats cinematogràfiques de l'autor. Amb tot, creiem que les demostracions que la protagonista fa dels productes anunciats són excessivament llargues creant un parèntesi insubstancial, tot i ésser publicitari, que trenca el ritme àgil de tot el film. L'argument ingenu molt «comercial». I diem comercial en un sentit no massa recomenable.

BLAT (9'5 mm.)
Medalla de Vermeil.
Autor: Salvador Rifa

Un tema fet a posta per al cinema i un cineïsta enamorat del tema, s'han reunit, i n'ha resultat aquest film tan bo. El blat des que és sembrat fins al graner, presenta moments d'una estètica i d'una plàstica insospitades, que sols pot copsar aquell que senti i estimi el tema. Llàstima que les escenes, quasi bé totes magnífiques, s'allarguin excessivament. Algunes d'elles podrien reduir-se a menys de la meitat, amb la qual cosa creiem que el film hauria estat un dels millors del Concurs d'enguany.

COM ES FA LA XOCOLATA (16 mm.).

Medalla de Vermeil.
Autor: Domènec Giménez

Una visita a una fàbrica de xocolata, que ens ensenya el procés de la seva fabricació i la dels bombons. La presa de vistes, excellent, i el muntatge, en fan un film molt interessant.

ALENTITS PEDAGÒGICS (16 mm.).

Cal haver vist un teler en marxa amb les invisibles posicions dels seus mecanismes ràpids, per a comprendre tot el valor que per animar la clàssica «pissarra» del professor té un film com aquest, fet tot ell amb al·lentits, que permeten veure amb claredat els moments de difícil

UN EXEMPLE (16 mm.)

Medalla d'argent.

Autor: Domènec Giné

Publicitàriament, creiem que l'orientació d'aquest petit film és el millor de tots els presentats al tema. En ell els productes anunciats prenen un relleu de protagonistes i la marca d'ells és presentada amb una repetició de premeditat efecte i suggestió que la fa inculcar a l'espectador d'una forma contundent i molt eficaç. Cinematogràficament molt bé. La visió del somni i algunes escenes dels carrers i muntatge general del film, són coses sobretot a remarcar.

EL MILLOR OBSEQUI (16 mm.)

Film compost de dues parts ben distintes i que pel nostre concepte serien millor separades. La primera, molt bona de muntatge i de fotografia—llevat de les vistes del viatge a Sitges que trontollen massa—és una petita trama, que justifica la visita d'una fàbrica de xocolates, visita ací extractada d'un altre film premiat al tema cultural—«Com es fa la xocolata»—ja comentat. Creiem, però, que aquest estroncament de l'acció és el que fa que el film acabi sense la suggestió que té tota la primera part en el qual l'acció, sobretot de la protagonista, és plena de naturalitat i simpatia.

MYRIAM (9'5 mm.)

Un film de col·laboració estrangera que no compremem per què l'autor el feu anar a Tema Publicitaris. (Cert que tampoc no compremem com ni tan sols es va atrevir a presentar-lo al concurs). És més aviat un argument desenrotllat sense cap ni pens, a base de les «midinettes» d'un taller de modes i el nebot de la «Madame». La presa de vistes, la interpretació, la continuïtat, tot, tot és tan deficient, que fon sens dubte — junt amb el film, també francès «Nous avons fait un bon voyage» — el més dolent de tot el concurs.

TEMA LLIURE (dia 11 de maig)

Films presentats. De 9,5 mm.: *Inspiració*. - *Rapsòdia cívica*. - *Nous avons fait un bon voyage*. De 16 mm.: *Sant Llorenç del Munt*.

RAPSODIA CIVICA

Medalla de Vermeil i copa Francesc Blasi.

Autor: Francesc Gibert

Un excellent film que ens mostra Barcelona des de diversos i ben interessants aspectes. Veiem escenes del port, de la vida del carrer amb totes les persones que el poblen, recons de la ciutat, tipus populars, etc., i tot agafat des d'angles ben cercats i amb una fotografia molt bona. Remanquem que la majoria de les escenes del carrer són agafades per sorpresa, és a dir, sense que els actors accidentals n'hagin esment. Aquesta habilitat del cineasta dona al film un sentit de realitat força just. El ritme decau en certs moments, però el conjunt és d'una impressió molt agradable.

INSPIRACIÓ (9'5 mm.)

Medalla d'argent.

Autor: Joan Roig

Un film subjectiu, amb caires surrealistes, que ens vol explicar l'inexplicable: la inspiració poètica. Tot el perfum, però, d'aquest film, que té molts bons moments gràfics, és esvaït per la manca de precisió tècnica de l'autor en l'escena del teatre grec, en la qual es noten massa les parades de la cambra necessàries per a donar temps a fer desaparèixer la figura femenina. El treball dels actors: bé el del protagonista, que actua amb molta sobrietat, però amb el rostre no massa expressiu; ella ens apar una mica cohibida. En resum un film que, salvant les falles assenyalades i uniformant la fotografia, fa de bon veure per nosaltres, pel desig que comporta d'expressió purament cinematogràfica, és a dir, voler explicar-ho tot amb imatges, per literaris que siguin els temes.

SANT LLORENÇ DEL MUNT (16 mm.)

Medalla d'Argent.

Autor: Joan Salvat

Heus ací un bona mostra dels films de muntatge. L'autor ajuntant adequadament diversos fragments, que isolats poca cosa expressaven, i donant-los una idea general que servís de nexa a tots ells—en aquest cas, Sant Llorenç del Munt—ha fet un film bastant complet en el qual ens mostra les bel·leses de la muntanya junt amb escenes de la vida íntima dels seus recons: llenyetaires,

carboners, treballs de camp, processons, etc., tot amb un ritme bastant ajustat i amb una fotografia bona a estones.

NOUS AVONS FAIT UN BON VOYAGE (9'5 mm.)

Un film estranger que ha pres part en el nostre concurs. Realment no hem tingut sort en aquesta col·laboració. És un film de principiant que per l'assumpte, la fotografia i la presa de vistes no té res digne d'esmentar favorablement.

Acte del repartiment de premis (dia 8 de juny 1933)

Amb tota la brillantor que l'èxit del Concurs prometia tingué lloc aquest acte de clausura del concurs en el qual foren obertes les pliques dels films guanyadors.

Obrí l'acte el President del C. E. de C., Sr. Pau Vila, cedint la paraula al secretari del Jurat, Sr. Joan Sàbat, el qual feu un resum del concurs i de l'actuació de la Secció de Cinema, fent ressaltar com la celebració de certàmens com el que s'acabava de cloure amb tanta brillantor, tenen no solament una importància molt digna de remarcar en quant a l'expansió del cinema com a Art, sinó també com a instrument de Cultura, la qual cosa ho palesa la magnífica aportació dels cineistes als temes Culturals, Científics i Pedagògics. El parlament del Sr. Sàbat fou molt aplaudit.

A continuació es cedi la paraula al membre del Jurat D. Jeroni Moragues, el qual amb l'agilitat que li és

característica glossà el concurs sota aspectes crítics, posant de relleu tant els defectes observats—cosa que és d'agrair, advocant per la seva superació—com també totes les qualitats que indiscutiblement tenen alguns dels films presentats al concurs. El parlament del senyor Moragues, ple tot ell de guspires d'humor i d'ironies bon tros intencionades i justes, acabà recomanant la unió de tots els elements més valuosos que s'han destacat en el Concurs per anar a la producció mancomunada d'un film d'una envergadura superior a la que forçosament han de tenir ara amb les produccions isolades dels cineistes. Les paraules del Sr. Moragues foren rebudes amb entusiastes aplaudiments que demostraren com les observacions fetes per ell al votat del Concurs foren justes i ben observades.

Es procedí immediatament a l'obertura de les pliques dels films guanyadors dels premis el detall dels quals junt amb el nom dels autors detallent en un altre lloc preferent de la revista. Tots els autors foren molt aplaudits per la nombrosa concurrència que omplia per complet la sala d'actes. Llegit ja tot el veredict i repartits el premis als seus autors, féu ús de la paraula el Sr. Carner-Ribalta, qui ostentava la representació del Conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya, excusant l'assistència del Sr. Ventura Gassol que afers urgents de política el privaven del goig d'assistir a un acte tan significatiu com el present per al desenvolupament del Cinema a Catalunya. Remarca com el Govern de la Generalitat es preocupa i s'interessa per l'obra artística i cultural dels cineistes amateurs la qual cosa ho demostra el premi ofert de col·laboració al concurs, premi que sent un goig que hagi coincidit amb el premi extraordinari del Centre, la qual cosa demostra que els nostres cineistes es preocupen seriosament de l'aspecte cultural del Cinema. Acabà anunciant d'una manera oficiosa la creació d'una escola de cineistes oficial i fent vots perquè la cinematografia amateur fos la més ferma i conscient manifestació en pro del cinema Català.

Clogué l'acte el Sr. Pau Vila, el qual amb paraula càlida i vibrant enaltí l'obra portada a terme amb tan d'encert per la Secció de Cinema de C. E. de C. gràcies a la qual avui ofereix Catalunya en l'aspecte cinematogràfic artístic i cultural una florida digna d'ésser tinguda en compte entre les altres manifestacions artístiques de l'esperit actual.

Seguidament es projectaren tres dels millors films presentats al Concurs i que foren: Riu avall, Repòrt mecànic i Abelles, els quals foren molt elogiats i aplaudits per tots els assistents a l'acte que marxaren completament satisfets de la brillant clausura del II Concurs català de Cinema Amateur.

Apat en honor al jurat del II Concurs Català de Cinema Amateur

Aquest àpat que ofert per la Secció de Cinema en honor dels membres del Jurat tingué lloc al dia 13 de juny al Saló Prats Fatjó, fou un prova de simpatia a la tasca copiosa i a voltes no gaire plaent de jutjar setmana darrera setmana la gran quantitat de films que es presentaren a Concurs. Oferí l'apat en nom de la Junta el Sr. Joan Prats en compensació—digne—a les nombroses «llaunes» que heu tingut de suportar. Li com-

ÀPAT EN HONOR AL JURAT DEL II CONCURS CATALÀ DE CINEMA AMATEUR, OFERT PER LA SECCIÓ DE CINEMA DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA

MENÚ
 BROU AMB TASSA
 TALLS M. PEIX SALSA VÀTICA
 FILET PERIGUEX
 POLLASTRE CAMPRODINA
 GELAT PARISIEN
 DOLÇOS I PETIFOURS
 FRUITA
 CAFÈ I LICORS
VINS
 BLANC CASTELL DEL BOSCH
 NEGRE CASTELL DEL BOSCH
 XAMPANY

SALÓ PRATS FATJÓ
 CIUTAT DE BARCELONA 15 DE JUNY DE 1933

Retalls de cel·luloide

Si la revista CINEMA AMATEUR ha d'ésser un reflex correcte del nostre món cinematogràfic, no condemnem els vostres treballs, idees o parers a un somni inaprofitable. Envien-nos-els. Segurament seran o poden ésser per a molts font de suggerències riques o bé un eficaç aprenentatge. Doneu a conèixer per fotografies els millors moments dels vostres films. Això donarà un interès remarkable a les pàgines de la nostra revista. No n'hi ha prou amb acollir-la entusiàsticament; cal ajudar-la. És així com us semblarà més vostra i contindrà un valor total més just i aprofitable. Altrament, per arribar-hi, no són planyuts, pel que fa a la secció de Cinema del C. E. de C., ni esforç ni entusiasme, baldament sigui en perjudici de les nostres activitats particulars.

A aquest mateix número extraordinari, fet amb motiu de la celebració del II Concurs Català de Cinema Amateur, sens dubte trobaran els nostres lectors una prova més dels esforços i sacrificis que fem per a donar al nostre cinema amateur la categoria que creiem mereix.

Des del contingut dels articles, deguts als nostres millors cineastes i crítics, fins a la informació completa dels concursos celebrats o per celebrar, de tot hi trobarà l'aficionat que s'interessa per superar-se. Fins les crítiques adverses són profitoses si hom no es tanca darrera un malenxí; orgull. Tots som aprenents, encara! I hem d'estudiar molt per assolir un nivell destacat. És per això que creiem serà ben vista la convocatòria del concurs d'Escenaris anunciat ja al número anterior.

Es superflu de dir que l'escenari d'un film té una importància capital. No és altre el nostre intent sinó fomentar entre els cineastes aquesta part tan principal del film la qual és negligida extremadament per molts cineastes aficionats.

Ha estat assolit el cim de l'Everest!!

CINEMA AMATEUR s'associa a l'entusiasme que senten els «Cameramen» aviadors que han sobrevolat amb llurs cambres per damunt de la muntanya més alta del món, i suposem que ells també depen associar-se al que sent la Secció de Cinema del C. E. de C. per haver

testà en nom del Jurat el Sr. Jeroni Moragues agraïnt l'oferta—encara que en realitat foren els concurrents a l'apat els «obsequiats» amb les gràcils paraules d'en Moragues. Durant tot el transcurs del sopar una espontànea alegria donà voltes i més voltes a tot el iarg de la taula fent que s'allargués el sobre-taula d'una manera animada i íntima, fins a mitja nit.

Secció Cineística del Centre Excursionista del Vallès (Sabadell)

Després de la sessió inaugural de Curs que ressenyàrem en el número anterior, s'han celebrat les sessions mesals següents:

Desembre.—Segona sessió a càrrec del C. E. de Catalunya, amb els films: «Lliscant», de D. de Caralt; «Calendarí barceloní», de Lluís Girau; «Drama sense paraules», d'Eusebi Ferré; «La Rambla», de Lluís Girau, i «Fins de Glòria», de Domènec Giménez.

Gener.—Tercera i última sessió de les del C. E. de Catalunya, amb els films: «Vacances», de Domènec Giménez; «L'oracle», d'Isidre Socias; «Turisme», de Joan Salvans; «Aigua», de J. Salvans, i «Un film senzill», de Delmir Caralt.

Marc.—Presentació de noves produccions amateurs de socis de la Secció, acompanyades d'un film professional, con segueix: «Campanent de tardor» (G. E.), de l'arxiu del Centre; «Menorca» (Turisme), de Josep Solsona; «Tercer Concurs d'esquiadors sabadellencs» (Reportatges), d'E. Puig i R. Masoliver; «València» (Documental), d'Emili Puig; «Reculls» (Paisatge), de R. Masoliver; «Els grans raids» aeris, film professional Pathé, i «L'any 1932 a la pantalla» (Noticiari sincronitzat, de Llobet-Gràcia.

Abril.—Sessió a càrrec de l'Associació de Cinema Amateur, amb el següent programa: «D'excursió per l'Alt Berguedà», «Fusta de pi», de R. Biadiu; «Excursió a Girona», del Foment de les Arts Decoratives; «Navarra Pintoresca», de R. Biadiu; «Inspiració», de Joan Roig, i «El Parlament de Catalunya», del Comitè de Realitzacions de l'A. de C. A.

Entremig d'aquestes sessions amateurs s'han celebrat dues sessions de cinema professional, una d'elles com a presentació del nou aparell de projecció muda i sonora «Molex-Pailhard». En aquesta sessió, el film de base fou «L'enfer blanc du Piz-Palu» (drama als Alps) i en l'altra, «La muntanya del destí», amb Lluís Trenker.

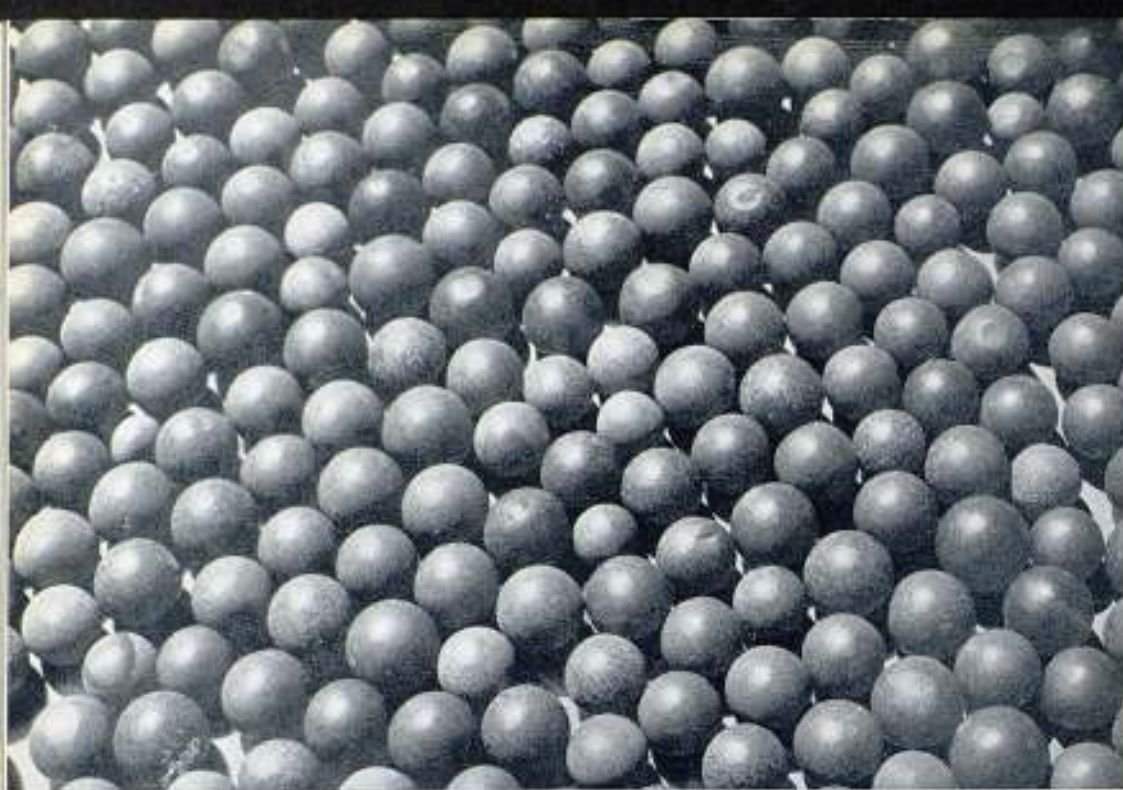
Com a sessions fora de casa, hi ha solament la que s'efectuà el 12 de gener al Centre Excursionista de Catalunya, en la qual es passà una selecció de films dels nostres socis.

La Secció ha collaborat a la commemoració del vint-i-cinquè aniversari del Centre, organitzant una sortida col·lectiva de filmació a Greixa, on foren rodades algunes escenes del film de muntanya «Joan Barlés», que la mateixa Secció edita.

Associació de Cinema Amateur

Ha estat inaugurat amb bon èxit per part de novells cineastes, el servei de préstec de cambres i accessoris per a filmar. Precediren la instauració d'aquest servei, unes

Se'n ha dit que som la F. A. I. del Cinema Amateur. Heus ací un document que corroboraria aquesta tesi... si no fos una escena del film d'avantguarda de Domènec Giménez RITMES D'UN D'A

assolit el nivell, superior al seu, dels 9,500 metres... de pel·lícula entre tots els films presentats enguany al II Concurs Català de Cinema Amateur.

Ens ha arribat una estrella... de París

El Concurs d'enguany ha donat lloc que s'hagi batut un rècord: el de l'estrella més jove del cinema català. Efectivament, a la pantalla del C. E. de C. hem vist néixer aquesta jove artista, l'actuació de la qual dubtem de tornar a veure en noves produccions, vistes les dificultats que oferí a presentar-se en públic, en el seu primer film, que és «Operació Cesària», del Dr. Carerras i Domènec Giménez.

«Y el mundo marcha»

D'un film presentat al Segon Concurs Català de Cinema Amateur.

Un rètol: «Y el mundo marcha».

L'imatge: La maleta d'un cotxe que es perd carretera enllà!

Totes se les pensen

Del mateix film: Una vista d'un xalet pres en forma horitzontal.

¿Per què l'autor haurà filmat l'edifici en posició ajadada?

No s'hi encaparrin i prenguin nota, els cineïstes. Senzillament: filmat l'edifici dret no li cabia en el fotograma, i el va filmar apaïsat!

...

Perquè ens ha fet il·lusió de trobar-les, volem traduir dues notes que hem llegit, sobre el darrer Concurs Internacional de Hollywood, a la Revista «American Cinematographer», dels Estats Units.

És curiós que de la dotzena justa de comentaris del Concurs dos d'ells siguin dedicats a l'amic Caralt. En traduïm una:

«Quan passava un dels films més superimpressionants, Clarence Brown no pogué deixar d'exclamar, referint-se a una sèrie d'angles de avantguarda: «Potser vaig errat, però per mi una cambra torta sempre serà una cambra torta i poca cosa més». Però quan, uns moments més tard, els impressionants paisatges de Catalunya foren mostrats, saltà: «Això és tota una altra cosa!» I afegí: «Hi ha gent amb sort! Penseu el molt camí que ens caldria fer per trobar paisatges com aquests!»

...

Traduïm l'altra:

«La variadíssima concurrència dels films rebuts donà un aire Internacional al Concurs en més d'un aspecte... perquè fou necessària la màxima habilitat lingüística per part del Jurat per a traduir els rètols que en bona part de films eren en la llengua del país original.

Per aquest motiu cal assenyalar un film, el del senyor Delnir de Caralt, i cal pregar a aquest amateur que vulgui acceptar la nostra felicitació per la seva previsió d'adjuntar una sinopsi del seu film «Montserrat» i una llista completa dels rètols (redactats en català) de la seva traducció al castellà i a l'anglès. Viva el senyor de Caralt.» (Aquesta darrera exclamació, la publiquem tal com era a la Revista, o sigui sense traduir.)

...

Traduïm un parell més de comentaris:

«Estats Units, amb els centenars de films presentats en 16 m/m., sols va concórrer amb un sol film de 9 1/2. I, en canvi, la nació estrangera de col·laboració més nombrosa, que fou el Japó, amb deu o onze films, més de la meitat de aquests eren en el format més estret.»

...

«Les amateurs femenines tingueren una bona representació, especialment amb Margaret Bodine, i els seus estudis de la Natura, i amb Ruth Rodgers, i el seu Reportatge.»

***

«Que el cinema amateur no són cabòries del jovent, ens ho diu l'edat d'un concursant: 72 anys.»

Ciència i cinema

Sala d'actes del Casal del Metge. S'han projectat uns films fets a Mallorca amb ocasió del Congrés Mèdic celebrat a Palma. Ambient científic cineasta. En un grup s'està conversant sobre procediments d'anestèsia.

Amb aire d'entrar en conversa uneix al grup un senyor tot satisfet que el cinema hagi entrat en aquell Casal, en el precís moment que es parla del procediment d'anestèsia alemany, anomenat la Bertrina, i exclama, radiant:

—La Bertrina? Ah, ja la conec! És una artista de cinema italiana!

Ofereixo TRES MIL PESSETES

Ofereixo TRES MIL PESSETES per cada exemplar en bon estat dels llibres següents:

«Luz de la verdad que deshaze las tinieblas de la común ignorancia cerca de las opiniones diversas del uso de dobles en las cintas llamadas sonoras. Aranjuez, 1679.»

«Pragmática sanción que Su Magestad manda promulgar, dando Regla y estableciendo Forma con que han de comportarse los que exteriorizen desagrado en la proyección cinematográfica de cintas de vanguardia. Valencia, 1731.»

(Ofertes a aquesta Revista. Inicials D. de C.)

Hem rebut aquesta nota per «Ofertes i Demandes», però hem escollit publicar-la en aquesta Secció i no en aquella.

Què cal per a ésser «star»

La senyora interrogant una aspirant a serventa:

—Sí, per aquest sou ja me la quedaria, però..., ja sap cuinar, rentar la roba, fer neteja...

—Uí, nín, nín! Si jo sapigués tantes coses ja seria artista de cinema!

Un estudiós aprofitat

Sala del Centre Excursionista de Catalunya. S'està projectant un dels films de la sessió. S'ens acosta a poc a poc per no fer soroll un jove i ens pregunta:

—A quin diafragma està fet això?

—Això? a 1:6'3.

I se'n va al seu lloc. Al cap d'un minut torna a venir:

—I aquesta escena a quin diafragma està feta?

—A 1:5'6.

La pregunta es repeteix a cada escena sense cap més comentari per part de ningú.

Ve una escena feta en lloc molt ombriu:

—I això, a quin diafragma està fet?

—A 1:2'7—diem carregat-nos de paciència.

—Ah!, està bé...

I se'n va. Torna, però, de seguida en una escena feta a ple sol, i, com de costum, pregunta:

—I aquesta escena a quin diafragma està feta?

—A 1:9.

—Ah! Ja deia jo! Vet-aquí perquè és més clara que l'anterior.

Tot sigui en bé del Cinema!

Tots els dijous...

Tots els dijous no festins a les 10 de la nit al Centre Excursionista de Catalunya (Paradís 10, pral.) trobareu una reunió de cineistes que estaran encantats de la vostra visita.

Del film
EL REPORTER MECANICO
de Dalmir de Caralt

TROBALLE

Per fer estendre una escena damunt una altra

Del subscriptor forà Jaume Bofill. (Films Quiquiriquí, Viladrau).

L'efecte, ja corrent en el cinema, de fer estendre una imatge, en la pantalla, substituint l'anterior, havia estat parcialment realitzat per nosaltres ben abans que en parlessin els professionals. Aquest truc penso que no deu oferir cap dificultat treballant amb pel·lícula negativa, ja que es pot realitzar, en positiu, en qualsevol moment i lloc del film; però nosaltres el fèiem amb reversible i, naturalment, el devíem realitzar a la mateixa presa de vistes.

Els esquemes adjunts n'illustraren, no sé si prou clar, la teoria i la pràctica. Es tracta d'un prisma de binocle subjectat a fricció molt suau per unes guies de metall, entre les quals pot córrer horitzontalment fins a ésser davant de l'objectiu. L'objecte A és aleshores substituït gradualment per l'objecte B. L'efecte que en resulta és semblant al que s'obtingria fent córrer una postal damunt d'una altra.

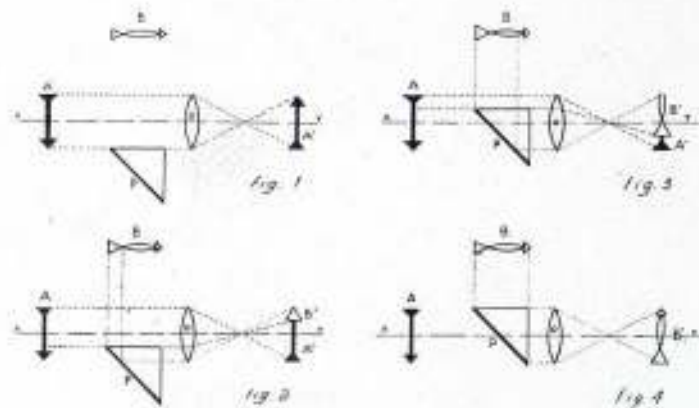
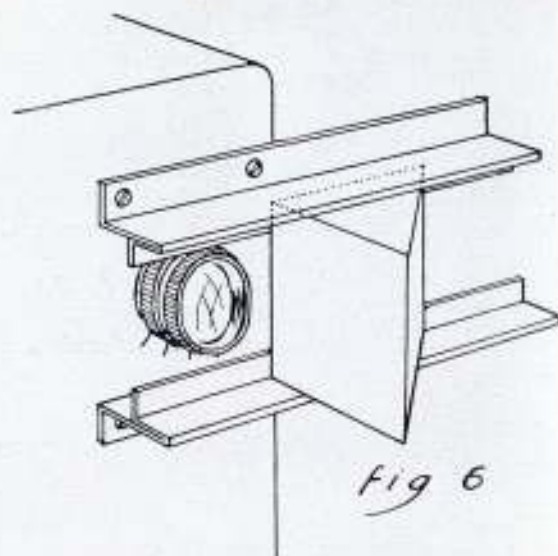
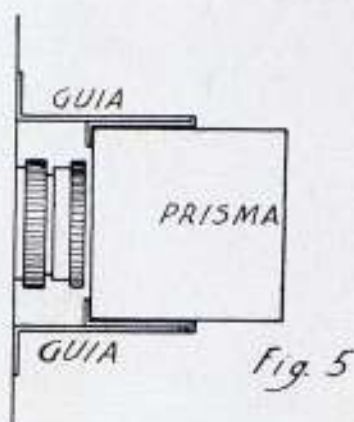
Cal tenir present:

- 1r. Que B surt amb la dreta i l'esquerra invertides.
- 2n. Que la cara major del prisma—hipotenusa—ha d'ésser argentada. En rigor, el prisma podria ésser substituït per un mirall, però el reflex del vidre dona una

imatge com difumada. Un mirall argentat, per davant o be metàl·lic és més delicat i no té una orientació tan segura.

3r. Que la cambra ha de tenir una horitzontalitat perfecta.

4t. Que el centre de B ha d'estar a l'alçada de l'objectiu. Per tant, si filmen amb un tripode baix, serà convenient que els actors estiguin en una posició baixa. Asseguts, per exemple.

5è. Les escenes filmades amb prisma queden millor si són primers termes i curtes.

6è. De vegades cal enganxar una tira vertical, de paper negre, d'uns sis mil·límetres d'amplada, a cada extrem de la part del prisma encarada amb l'objectiu, per a obtenir més netament la finalitat proposada.

O = Objectiu.

P = Prisma.

A i B = Objectes a filmar.

A' i B' = Imatges sobre la pel·lícula de parts o totals de A i B.

X Y = Eix òptic.

Figures 5 i 6: Forma de les guies i llur col·locació en l'aparell.

Cal tenir en compte, en construir les guies, de deixar l'espai suficient per als lents d'aproximació.

Per impressionar rètols

Com a complement de l'aparell per a impressionar rètols que vam descriure en el número anterior en aquesta mateixa secció ens proposem avui de ressenyar un petit accessori de molta utilitat que podrem fixar sobre mateix del plat giratori de l'aparell ja descrit o en qualsevol lloc, mentre ens sigui fàcil de situar-lo còmodament tant en sentit horitzontal com vertical. Ara que parlem de la plataforma giratòria, ho aprofitem per a contestar la consulta que ens han fet preguntant-nos: *Per què per a impressionar rètols han de girar?* No sé si algun altre lector, un cop llegida la nostra descripció del susdit aparell, es pot haver fet aquesta pregunta. Creiem que no, i per això mateix ens ha sobtat. Però, en tot cas no perdrem res d'acabar aquest dubte. No, senyor, no! Els rètols no han de girar, ni tan sols han de poder moure's! És per això mateix que aconsellàvem la col·locació d'un dispositiu per a tenir ben fixa la plataforma. El fet que la plataforma pugui girar no vol pas dir que els rètols hagin forçosament de girar com tampoc no vol dir que per l'altra qualitat de l'aparell de poder fer avançar o recular els rètols, hagin d'anar aquests amunt i avall com uns esperitats. És innecessari remarcar que per a impressionar rètols quiets, i sempre d'una mateixa grossària no necessitem per a res tota la baluerna descrita. Però no sempre és aquesta la necessitat del cineïsta, com no sempre s'accontenta a no posar cap mica de sal en les seves insípides produccions. Per això el nostre amateur sempre en pensa de noves per a satisfer en tot allò possible la seva inquietud artística. Però aquesta inquietud i l'afany de buscar solucions als problemes que engendra no són certament coses per a tots els temperaments.

Es per això que temperaments capaços de preguntar-nos *per què s'han de fer girar els rètols*, i *quants rètols es poden fer a la vegada*, serà millor que no facin cas de la nostra mania—o del que es vulgui—de complicar l'existència del beat cineïsta.

Passem ara a descriure l'accessori anunciat. Es tracta sencillament de fixar damunt del plat unes guies (Fig. 1) paral·leles per a poder-hi fixar o fer córrer els rètols sense haver-los d'enquadrar cada vegada. Per això primerament es marcarà damunt la plataforma el centre matemàtic del fotograma que cal que coincideixi amb el de l'eix giratori de la dita plataforma, així com també els límits del fotograma una vegada decidits sobre la distància que més ens convindrà per impressionar els rètols—de 0'30 a 0'50 centímetres—tenint en compte que en la projecció sempre queda quelcom reduït.

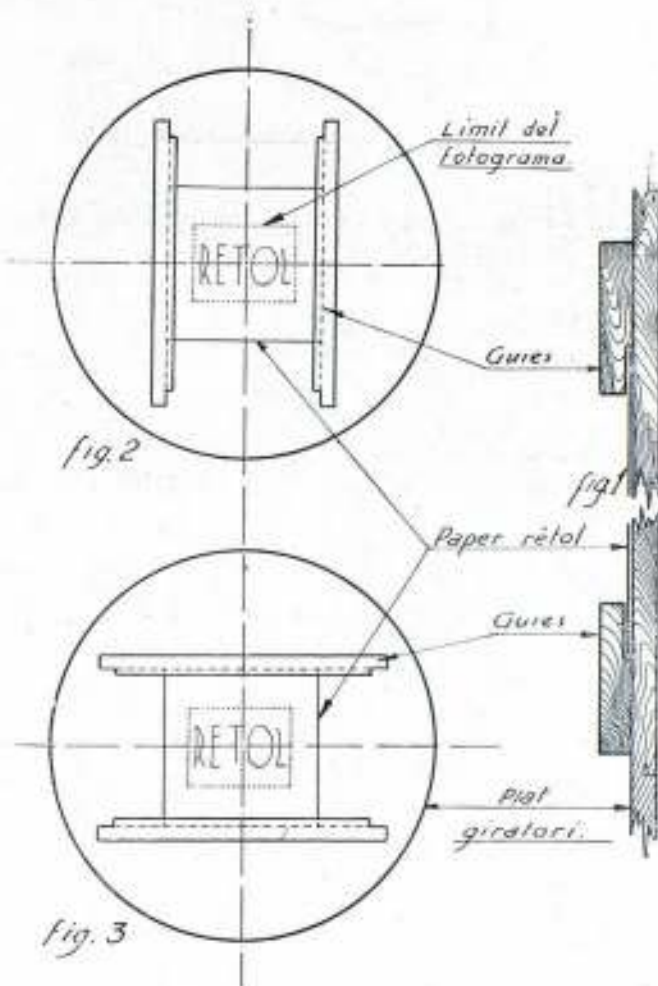
Sabuda així l'amplada que han de tenir els rètols fixarem les dos guies cuidant que quedin ben paral·leles i equidistants del eix del plat, i amb una separació entre elles de dos centímetres més que l'amplada del rètol.

Per a fer rètols quiets no tindrem altra preocupació que centrar les lletres entre les guies i l'eix perpendicular a aquestes. Pot ocórrer que un rètol per la seva llargada de text no càpiga dintre la proporció del fotograma.

Podrem tenir per a solucionar-ho diverses solucions. Una de molt corrent és anar pujant el rètol poc a poc, per a la qual solució les guies ens són d'una utilitat preciosa puix eviten que el rètol pugi fent tentines, cosa realment lletja. Un altra solució és escriure el text en papers independents—per això cal que els finals i continuacions portin punts suspensius—i impressionar

un darrera l'altre, bé per mitjà de filins o bé tapant el rètol una vegada llegit, amb un altre paper, tot fent-lo córrer i destapar per sobre el que segueix per tornar-lo a tapar i així successivament els que calguin.

Aquest últim sistema tan pot fer-se en forma de tel·ló, o sigui en sentit vertical (Fig. 2) o bé horitzontal (Fig. 3),

per la qual cosa n'hi ha prou amb girar el plat. El mateix truc podem usar per a fer rètols flotants sobre una escena o fons que ja hauriem impressionat independentment. D'aquesta manera podrem donar l'impressió de títols que apareixen o desapareixen lletra per lletra. No cal dir que els rètols han de dibuixar-se o imprimir-se en blanc sobre paper negre.

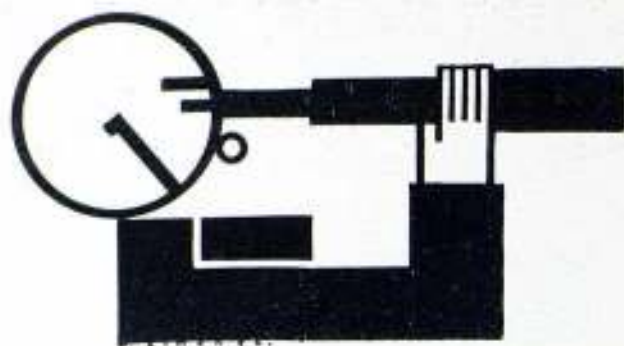
Aquets pocs exemples no són més que una idea del molt que pot fer-se en matèria de rètols i que no detalllem per a no allargar aquesta ressenya ja massa extensa per aquesta secció, convençuts altrament que l'enginyer del cineïsta en sabrà trobar encara més i de millors que nosaltres.

No serà però de més repetir l'observació que ja remarcàrem en el número anterior.

No abusen dels títols complicats per molt bonics o artístics que creguen que siguin: són coses enganyadores. I en tot cas empreu-los al seu lloc corresponent. Sobretot en films d'argument no useu de rètols amb truc. Com més senzills, millor.

D. C. B.

QUE HI HA DE NOU?

12.000 imatges per segon

Som als temps dels milions i no cal fer cap quilòmetre per a trobar-se en una terra on sonin xifres—de deutes, per dissort—de vuit i de nou números. Per això quan diem DOTZE MIL, preveiem poca emoció en el lector, i fem aquest preàmbul per tal que pari atenció.

Llegírem que al Japó s'havia construït una cambra que impressionava a raó de 12.000 imatges per segon. De no haver-ho trobat en dues revistes serioses, haguérem dubtat de la possibilitat mecànica d'assolir aquest moviment tan ràpid. La sensibilitat del film per a impressionar a la vint-i-quatre mil·lèsima de segon també era sospitosa.

Però es veu que va de debò: un llibre il·lustrat francès d'A. Magnan ens ho confirma, ens descriu aquesta cambra de quatre objectius i ens detalla els estudis realitzats sobre el vol dels insectes, que varien de vuit cops d'ala per segon, en les papallones, fins a 160, en la mosca comuna. La cambra és en format de film professional, o sigui de 35 mm., però la nova, creiem, no deixarà d'interessar als amateurs.

Pels nostres metges cineistes

Notícia fresca: la casa Zeiss acaba de crear la lent més lluminosa que existeix al món, almenys en aquest. És d'una obertura relativa de $f:0,85$ i està dedicada especialment a la cinematografia amb raigs X, en la qual hom obté tres vegades més de lluminositat que amb els $f:1,4$.

Actualment s'ha llançat en 45 mm. de distància focal i per a cambres de 16 mm., i s'ha llançat—com fa remarcar la revista que ens ho fa saber—abans en el format d'amateur que en el de professional, prova evident de la preferència que sobre aquest tenen els metges cineistes.

Millor projecció en 9,5 mm.

Hem tingut ocasió de provar el nou model de projector NIZO, en el qual va aplicada una làmpara de 400 watts donant la màxima lluminositat obtinguda fins avui en el format de 9 1/2 mm., i que, unida a una fixesa molt precisa de la imatge, donen un resultat de projecció immillorable.

Moviment intern i moviment extern

(Ve de la pàg. 73)

moviment que aconseguïen uns perfeccionaments mecànics aplicats a unes lleis visuals reproduint les posicions adaptades per les coses i les persones quan es mouen i que transformen el seguit de fotografies en una tirallonga que anomenarem «una escena».

A l'obtenció d'aquestes tires col·laborarà l'actor, el cameràman i l'estol més gran o més petit d'ajudants (decorats, il·luminació, estris, etc.) que pugui tenir el director i que, en el cas de l'aficionat, moltes vegades es reuneixen condensats en una sola persona i també—per què no?—de vegades, en la pròpia persona del director.

Però hi ha un altre treball reservat exclusivament al director; un treball que tindrà possiblement molts ajudants espontanis que ajuntaran idees bones i dolentes, però que cal que es concentri en una mà única, que és la prevenció, amb anterioritat a la filmació, del destí de l'escena i la col·locació, un cop filmada, al lloc que li correspongui; lloc que generalment serà al film, però que alguna vegada caldria que fos al cove.

Amb tot i ésser meritíssima la tasca d'obtenció de bones escenes per part del cameràman, de l'actor i de la col·laboració expressiva de les llums, etc., creiem que l'interès d'un film rau en la força expressiva, no de l'escena en ella mateixa, ans bé de la relació emotiva d'aquella escena amb les que la precedeixen, i de l'expectació, l'estat d'ànim o l'efecte visual que prepara per a les que han de venir. I aquesta és l'expressió que obté el director quan escurça, anulla, capgira o canvia de lloc les escenes, quan fa moure d'ací d'allà, quan dona el moviment extern a les tires que dormen com les rata-pinyades esperant l'ur primavera.

***

L'expressió produïda per aquest moviment extern és absolutament independent del moviment intern que anima l'escena. Si no fos així, no existirien els films abstractes ni els films d'objectes, muntats generalment a base exclusiva del ritme de les imatges—quietes o animades, no té importància—que es presenten. Si no fos així, no podríem intercalar-hi escenes l'emoció de les quals fos produïda per l'ur manca de moviment. I existint aquella llei psicològica que ens diu que si una emoció fa néixer un moviment determinat, per la imitació d'aquest moviment serà imaginada aquella emoció, i aplicant-la al fet que hi ha emocions o estats d'ànim que ens indueixen a aturar tot moviment, comprendem la necessitat d'aquestes escenes. I també poden convertir les escenes inanimades per a expressar la paradoxa d'una fàbrica, d'una vida, per exemple—per contrast amb visions anteriors en ple moviment, especialment si hem aconseguit que aquest ens interessés i ens en quedés gravat el record: les transmissions de força, potents, però lleugeres, contrastant amb les polítges atorades; el bressol brandant que havia animat cada imatge de les escenes primeres; el bressol d'on penjava una boleta que anava i tornava fent les delícies d'un gat; el bressol, en primer pla, que deixava veure i que amagava l'escena en el seu anar i venir, contrastant amb el bressol aturat amb el gat dormint-li a dins.

L'obtenció d'aquest moviment extern té dues fases ben distintes: la primera és aquella que compon, en

un conjunt harmònic i expressiu, les diferents escenes que es refereixen a la mateixa acció i obte les agrupacions anomenades «passatges»; i la segona és aquella que relaciona entre ells els passatges ja formats. La primera té unes lleis el compliment de les quals és la base per a desenrotllar bé l'acció, però no té res a veure amb la composició general del film, la qual depèn exclusivament de la segona fase. La primera tindrà un muntatge, sovint totalment diferent del previst abans de rodar, perquè el resultat de les tires un cop projectades ens podrà induir a canviar l'ordre de les escenes o bé a donar un tomb a la manera d'expressar aquella acció. No així la segona fase, que—si no fem un film distint del que ens proposàvem—no sofrirà variació notable de la prevista en el *decoupage*.

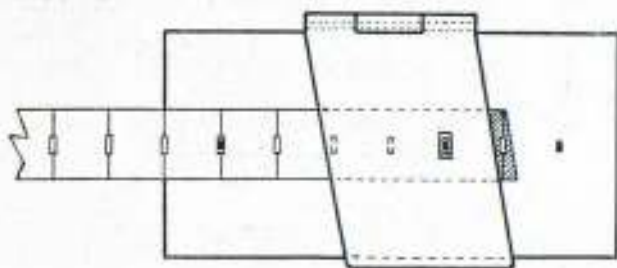
***

Els films d'amateurs—els nostres films—semblen haver tingut una tendència a capgirar la forma d'aconseguir una bona realització, i és per això que hem fet aquestes ratlles; perquè voldríem que aquest defecte que hem trobat als films dels altres, i als nostres, fos ràpidament corregit.

Ens sembla que la manca de ritme que assenyalarem prové del fet que escrivim l'escenari pensant més en la primera fase del muntatge que no pas en la segona, o, dit d'altra forma, anem acumulant detalls més que pensant en el conjunt. Creiem que el que caldria fer sempre fóra imaginar-se bé els temes que han de constituir el film, pensar molt bé en quina forma els relacionarem (si amb paralelisme o amb simultaneïtat de temes, per exemple) i si produïrem l'emoció per insistència de tema, per simbolisme, per contrast, etc., i, un cop previst aquest control psicològic de l'espectador, i sols un cop imaginada—aquest és el moment creador de l'artista—sols un cop imaginada la DURACIÓ que donarem a aquests grups temàtics, és aleshores quan començarem a fer la tasca descriptiva de cada passatge.

I aquest moment creador del ritme del film, aquest moment que fixa unes mesures que li donaran les proporcions artístiques, és el moment de màxima atenció i és el moment que negligim. I aquelles lleis de durada, si són aconseguïdes, cal no violar-les; i cal, també, emmotllar l'escenari de cada passatge a les proporcions que el ritme li hagi assenyalat, i sols així produïrem aquells films, aquelles obres d'art que donen la sensació que no poden ésser fetes d'altra forma sinó com la realitzada; films que, com les roques de Montserrat, no ens facin pensar mai que són fets de trossets.

mobilitzat per mitjà de dues espigues col·locades sobre la planxa del sòcol i coincidint amb les perforacions. Algunes premses, sobretot les de 16 mm., ja porten un dispositiu semblant. No s'ha de nuaar excessivament la pel·lícula, perquè l'aigua podria escampar-se dessota la regleta.

Si aquesta deixa massa marge per al rascat, una volta fet l'afegit quedarà una ratlla transparent visible en la projecció. És convenient, doncs, de rascar exactament la part de gelatina que correspon a l'altre troç. Si per no haver tingut aquesta precaució queda la ratlla indicada, es pot tapar emprant un tènca negra especial que usen els professionals per a fer enmudir les bandes de sonor. A la projecció es veurà aleshores una ratlla negra, naturalment mai tan visible com si fos transparent.

El rascat de la gelatina pot fer-se també en sec, emprant en lloc del ganivet una llima. D'aquesta manera es rebaixa el cel·luloide al mateix temps que queda rugós i té més adherència. Llimant els dos caps, l'afegit té menys gruix i el projectador no l'acusa gens.

Tant en els films de 9,5 com de 16 mm. és millor de fer l'afegit en sentit diagonal. En primer lloc té més superfície i queda més fort, i després passa més bé en la guia del projectador, puix no entra de cop, sinó gradualment.

Éssent els productes que entren en la composició de la cola molt volàtils, cal tapar el flascó hermèticament, ja que d'evaporar-se, encara que de moment l'afegit quedés enganxat, es desfaria a la menor tracció.

Prenent totes aquestes precaucions és improbable un fracàs i aconseguïren que les vostres sessions, pel que respecta a la projecció, donin una sensació de cosa seriosa i sense entrebancs, que contribuirà sens dubte a millorar la impressió que puguin causar els vostres films.

Afegits

(Ve de la pag. 74)

Rascar el film pot fer-se humitejant la gelatina i amb l'ajut d'una regleta i un ganivet.

Per a rascar el film d'una manera segura, aconsellem l'emplen d'un petit accessori que hom pot fer-se. Està constituït per una espècie de frontissa que serveix de regleta per a limitar la part de film a rascar després d'im-

sa.

—Fes adeu amb la mà que t'estàs filmant!

Notes al marge del II Concurs Català de Cinema Amateur

(Ve de la pàg. 79)

unes necessitats d'esplai o artístiques, sinó que procura d'esdevenir d'una utilitat evident, no per ells mateixos, ans bé per contribuir a la formació cultural de tots nosaltres.

Un èxit més ha afegir als molts que porta guanyats la Secció de Cinema del C. E. de C.: El de fer possible, amb el seu Concurs, l'aparició d'aquest aspecte tan important del cinema: el Cultural, Pedagògic i Científic.

***

Posats a trobar faltes als films, diem-ne un dels més grossos: Les faltes d'ortografia. ¿No valdria la pena que abans d'imprimir els rètols es donés una ullada al Diccionari Fabra? Naturalment que hem vist films sense cap falta, però els que en tenien eren massa nombrosos, encara.

III^{er} Concurs Català de Cinema Amateur

(Ve de la pàg. 82)

ran, no caldrà fer el l'urament dels discos fins a la mateixa sessió de projecció. Si el concursant ho desitja podrà col·locar personalment els discos.

Els films de color deuran indicar aquesta característica a l'exterior de la plica.

Els rètols en 9 1/2 mm. no han d'ésser fixos amb el fi de poder-los projectar sense perill amb tota la potència de llum.

El programa de les Sessions de Classificació i de Veredict, així com les dates en que es projectarà cada lema, estarà a la disposició dels concursants des del 12 de Març de 1934.

Els films restaran en poder de la Secció de Cinema fins a la clausura del Concurs, la qual s'escaurà amb el Repartiment de Premis, i després seran tornades als concursants. La Secció de Cinema es reserva el dret de tiratge d'una còpia dels films o fragments que puguin interessar-li pel seu arxiu, i en donarà coneixement a l'autor.

La Secció de Cinema es reserva la facultat d'organitzar una o varies sessions públiques, amb una selecció dels films presentats. Si algun concursant no vol donar aquesta autorització, deura fer-ho constar dintre la plica, la qual no serà oberta fins a l'acte de Repartiment de Premis.

El Veredict del Jurat serà inapel·lable. El Jurat resoldrà els punts no previstos en aquestes Bases.

Pel fet de prendre part al Concurs s'entenen acceptades aquestes Bases pel concursant.

P R E M I S

Els premis que concedeix la Secció de Cinema consistiran en

MEDALLA DE VERMEIL,

MEDALLA D'ARGENT

que es concediran als films que en siguin mereixedors pel seu valor intrínsec. El nombre de Medalles a concedir dependrà solament de la qualitat dels films presentats.

Ultra aquests Premis hi han els de Cooperació, la primera llista dels quals s'indica a continuació.

El Jurat podrà concedir Mencions Honorífiques, i

Del film «El Repórter Mecánico» de Dolmir de Caralt

podrà declarar deserts els Premis del Concurs i els de Cooperació.
Barcelona Juliol de 1933.

PREMIS DE COOPERACIÓ

Premi extraordinari que ofereix el Centre Excursionista de Catalunya al millor film dels premiats al Concurs.

Copa Generalitat de Catalunya al millor film cultural.
Medalla del Centre Excursionista de Catalunya al millor film característic de roses de Catalunya.

Copa Associació de Cinema Amateur.
Medalla Atracció de Forasters al millor film de folklore.

Medalla Atracció de Forasters al film que contingui les millors escenes d'una o varies poblacions de Catalunya.

Copa Baltà i Riba al millor film d'excursions i viatges.
Copa Cinematografia Amateur al millor film d'avantguarda en 9 1/2 mm.

Copa Cuyàs al millor film de familiars i d'infants.
Copa Film al millor film rodat amb cambra Film.

Copa Filmotècnica Enginyers al millor film d'esports.
Copa Gevaert al millor film impressionat amb pel·lícula Gevaert.

Medalla d'or Kodak al millor film impressionat amb pel·lícula Kodak.

Copa Nizo al millor film rodat amb cambra Nizo.
Copa Perutz al millor film impressionat amb pel·lícula Perutz.

Copa Pathé Baby al millor film impressionat amb pel·lícula Pathé Baby.

Copa Bolex (Valls Cortés) al millor film d'argument en 9,5 mm.

Copa Victor (Valls Cortés) al millor film rodat amb cambra Victor.

Copa Sàbat al millor film d'argument en 16 mm.

El tema del premi de l'Associació de Cinema Amateur es donarà a conèixer, junt amb els altres premis que ens ofereixin, en una segona edició d'aquestes bases.

Noves de tot arreu

(Ve de la pàg. 99)

explicacions pràctiques del maneig de les cambres de 9,5 mm. donades pel soci J. M.ª Galceran.

***

El conegut escriptor Guillem Diaz Plaja que tant s'ha distinguit en els seus treballs sobre cinema, donà els dies 12, 19 i 26 de gener tres lliçons parlant de: «La independència del cinema», «Estàtica i Dinàmica del cinema» i «Funció del cinema».

El prestigi del conferenciant i l'interès dels temes tractats feren, aquestes tres dissertacions, interesantíssimes per als aficionats que hi assistiren.

***

Sobre el tema «La tècnica del cinema sonor», donà el Sr. Guillem Garcia, el dia 28 de gener, una conferència que, degut al seu tema especialment suggestiu, resultà interessantíssima. Com a complement es realitzà l'endemà

una visita als estudis de l'Orpheo Film, on el Sr. Guillem Garcia explicà els aparells i les instal·lacions a què feu referència el dia anterior.

***

El dia 28 de març, en J. Carner-Ribalta prou conegut en els ambients cinematogràfics, dissertà sobre «La Sintaxi del Film».

Aquesta conferència per demés interessant anà il·lustrada amb la projecció d'uns metres de cinta de 35 mm., que serviren per a subratllar els exemples que el conferenciant relatà. Va ésser una dissertació al·lisonadora pel caire concret i pràctic que tingué per al cineasta.

***

Enric Lluelles, el conegut escriptor-actor, el dia 8 d'abril parlà «Del comediant al cineasta». Establí uns paral·lels entre l'art de l'actor teatral i el de l'actor de cinema, i arribant a conclusions força interessants per als cineastes. L'acurat estil del conferenciant i les concepcions encertades sobre el tema, revelar en un coneixement complet i donen a la conferència el valor d'una incorporació nova al camp cinematogràfic.

***

En el passat trimestre l'Associació organitzà diverses sessions, entre les quals cal assenyalar la que per correspondre a l'ajut donat pel «Foment de les Arts Decoratives» per a la fundació de l'Associació, aquesta donà el dia 14 de febrer al seu estatge, en la qual es projectà una selecció dels millors films dels nostres cineastes «Excursió per l'Alt Bergadà», de R. Biadín; «Fums de Glòria» i «Vacances», de Domènec Giménez; «Els Esports a Catalunya», de R. Batlles; «L'aquàrium» i «Montserrat», d'en Delmir de Caralt.

Així mateix es donà una sessió al C. A. D. C. I. on es projectà el film de J. Fontanet «Diades històriques de Catalunya», i una altra a l'estatge de la Unió-Sans de la U. E. de Catalunya.

Conferència

El Doctor Jeroni Moragues, donà una conferència, el mes de febrer, al Casa del Metge. Fou un estudi profund que demostrà el coneixement i la penetració que sent el nostre amic amb l'Art del Cinema, de la qual ens plaurà de parlar més detingudament al pròxim número.

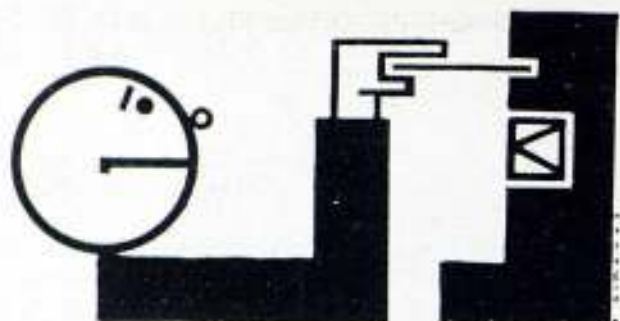
Ofertes i demandes

Ocasíó Motocambra NIZO per 10 metres. Objectiu interchangeable F. 21 2'9. 12 xassís i estoig de cuir. Tot en perfecte estat i a bon preu — Cinematografia Amateur, Balma, 12; telèfon 21470.

Cines Kodak i Nizo en bon estat i baratíssims — Casa Sàbat, carrer Fontanella, 18.

Motocambra Kodak B per a 30 metres. Objectiu 1:3.5. Preu: regalada — Cinematografia Amateur, Balma, 12; telèfon 21470.

CONSULTORI TECNIC

A. J. V. F. Manresa

A. J. V. F. de Manresa.—Demana: Desitjo filmar una escena que representi una sessió on es projecti una pel·lícula meua. Trobaré alguna dificultat a filmar el públic en primer terme, d'esquena contemplant la projecció que faria per transparència en el fons de la sala?

I responem: No dubtem gens que sabeu que la projecció a la pantalla es compon d'un seguit d'imatges fixes i que al moment del canvi, per tal de no notar com la imatge avança, s'interposa un obturador de la llum i que, per tant, a la pantalla, entre imatge i imatge lluminosa, hi ha uns moments foscos.

Tampoc no dubtem ni mica que sabeu que la cambra filmadora impressiona a intervals les imatges en els diferents quadres que es van succeint.

Però no estem segurs que hàgiu previst la necessitat de sincronitzar matemàticament la impressió del quadre del film en el precís i exacte moment en què tingui lloc la projecció de la imatge lluminosa a la pantalla. Aquesta sincronització, que ha estat mecànicament resolta i aplicada per algun professional, no és tampoc la solució més pràctica per a ells, i s'ha emprat més sovintment la que us recomanem, que consisteix a filmar dues vegades, per mitjà d'una vinyeta, la qual suposem que no cal descriure, filmant primer l'escena del públic, que cal que sigui molt fosca, i després una escena que representi la de la vostra pel·lícula que volíeu reproduir.

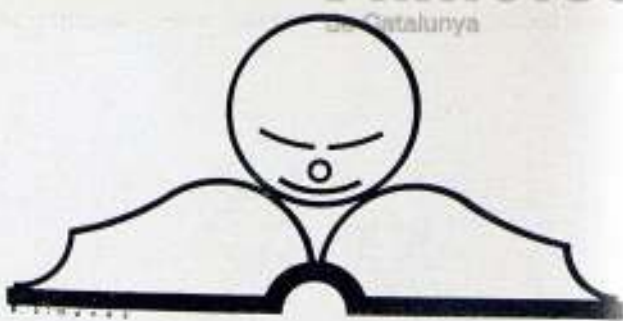
Us agraïrem que ens indiquen les vostres observacions si seguim el primer procediment.

A. J. A. i F. Barcelona

De J. A. i F. de Barcelona.—Els alents més exagerats que podreu obtenir en una cambra de sèrie de format d'amateur, ara com ara, són impressionant 32 imatges per segon en el format de 9 1/2 mm., i de 64 imatges en cambres de 16 mm.

La cambra Bell and Howell (FILMO) arriba a fer les 128 imatges per segon, però és en un model especial que sols pot marxar a aquesta velocitat determinada. En els Concurs del C. E. de C. tinguérem ocasió de veure uns alents magnífics obtinguts amb una cambra d'aquestes.

Però per a aconseguir el que desitgeu us caldria posseir una cambra excepcional, com ara la que l'Institut

BIBLIOGRAFIA

A. JANNER «Wie Man Flott Skilaufen Lernt»

No és cap novetat el cinema sobre de paper en lloc de sobre de cel·luloide, ja ho sabem! però la sensació agradable que ens produeix avui fullejar aquest llibre fa que en parlem.

Es tracta d'aquesta aplicació que es fa del cinema, que consisteix a imprimir—a positiu, podríem dir—, les fotografies que componen una escena filmada en un mateix espai de cada fulla consecutiva d'un llibre i que, en fullejar-lo de pressa—més ben aplicada ací la paraula que quan es llegeix—, dona la idèntica impressió de moviment que dona la projecció del film.

Avui miràvem aquest llibre, del qual les vores de les planes estan il·lustrades d'aquestes notes cinematogràfiques que donen, com no podríem de cap més forma gràfica, un complement admirable a les lliçons de tècnica de l'esquí que el llibre descriu.

Quanta feina a fer té per endavant, encara, el Cinema!

Tecnològic de Massachusetts acaba de construir, i que impressiona unes quatre mil imatges per segon.

Tot arribarà per a l'aficionat, i per ara no desistim de les proves que ens parlen.

A. J. F. M. Barcelona

A. J. F. M. (Barcelona).—Efectivament, aquells salts en algunes projeccions del Concurs del Centre E. de C. eren produïts per connexions dolentes. Per tant, culpa autors i no dels projectors. Llegiu sobre això un article en aquest mateix número.

La subscripció a
CINEMA AMATEUR
costa 4 pessetes l'any
PERO VAL MOLT MES

Fent-vos socis del Centre Excursionista de Catalunya

contribuireu a la nostra obra de cultura i al constant millorament del cinema amateur.

Les activitats del Centre es desenvolupen dins de cada una de les seccions de que es compona, que són:
SECCIÓ D'ESPORTS DE MUNTANYA,
DE FOLK-LORE, DE ARQUEOLOGIA ;
HISTORIA, DE GEOGRAFIA ; GEOLO-
GIA, DE FOTOGRAFIA ; DE CINEMA.

CASA CUYÀS

RONDA SANT PERE, 4

LA MÉS ANTIGA EN EL RAM
DEL CINEMA

PROJECTORS

PER A

FAMILIES

PER A

ESCOLES

I DE TOTA MENA

La més proveïda en aparells per a impresionar

REVELAT I CÒPIES

FILMOIENGINY

**REVELAT
AUTOMATIC
PATENTAT DE
LES PELLICULES
GEVAERT
HELIO
BOLEX**

EDICIO DE FILMS DE

PROPAGANDA

FilmoTeca
de Catalunya

Encàrrecs:
Cinematografia Amateur, Balmes, 12 • Telèfon 21470

**LES MÉS MODERNES
CREACIONS**

AGFA

EN 16 MM.

Pel·lícula

SUPERPAN

Pel·lícula

NOVOPAN

Dues pel·lícules supersensibles pancromàtiques

Les millors pel·lícules cinematogràfiques de 9 i mig i 16 mm.

19° Sch. = 720 H. & D. de sensibi-
litat - Altament ortocromàtiques
Gra de gelatina finíssim - Molta
latitud d'exposició - Ininflamables

Es suministren en tires de 9 metres per a les
moto-cambres antigues, com també en bobines
de 15 i 30 metres per a carregar a la llum del dia
les noves motocambres NIZO

DE VENDA EN TOTES LES
BONES CASES DEL RAM

Concessionari: **Joaquim Gasca Peris**

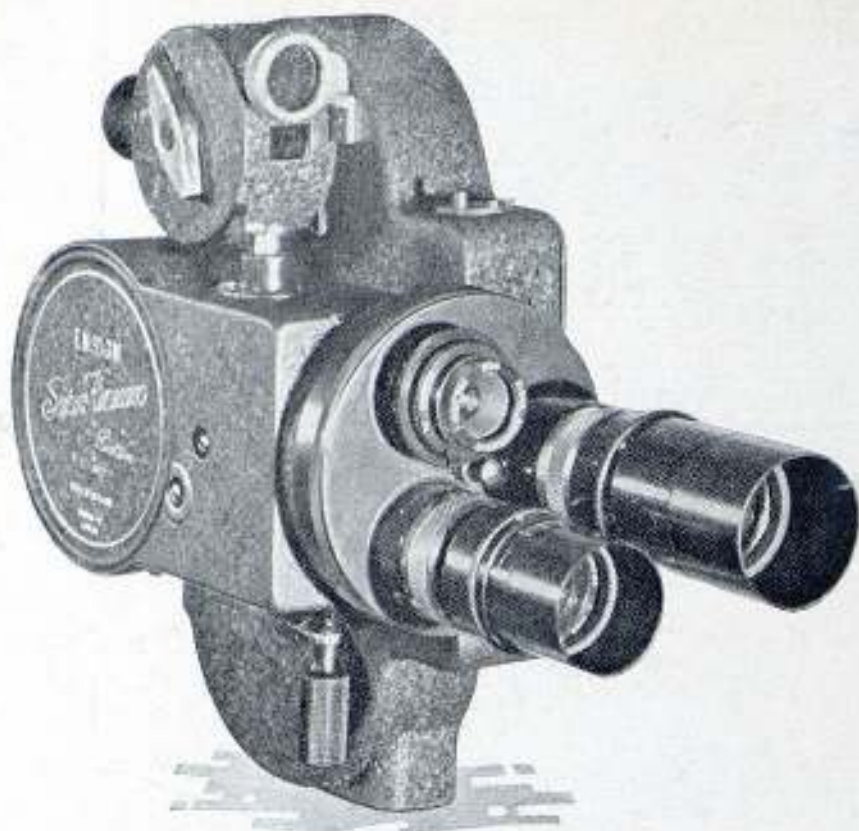
APARTAT DE CORREUS 282 • BARCELONA • TELÈFON 23240
DIRECCIÓ TELEGRÀFICA: JOGASFOTO

FilmoTeca

de Catalunya

LES ULTIMES
NOVETATS
EN EL CINEMA
D'AFICIONAT!

ENSIGN 16 mm.

5 velocitats; marca enrera
Visor Tri-optic
LA MÉS PERFECTA

Motocambra
objectiu

(9,5)
mm.

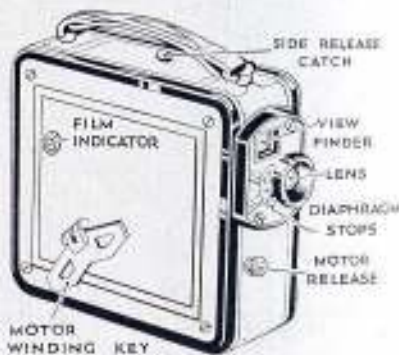
Meyer F 2,8 intercambiables; dispositiu per a
dibuixos animats i contametres audible

Preu ..... 375 ptes.

Com sempre, per totes les novetats
en aparells de cinema, revelat
perfecte de pel·lícules de 9,5 i 16 mm. i lloguer
de films familiars, aneu a

**CINEMATOGRAFIA
AMATEUR**

Balmes, 12 - Telèfon 21470 - BARCELONA

Motocambra CORONET (9,5)

La més barata

Preu ..... 180 ptes.

U N A
INTERESANTÍSSIMA
NOVETAT!!

ELS PROJECTORS

paillard
BOLEX

EQUIPATS AMB EL

Dispositiu de paro Automàtic

PEL·LÍCULA INVERSIBLE DE 16 mm.

BOLEX - PAILLARD

ECONOMIA
QUALITAT

Distribuidors a Espanya: Succrs. de V. VALLS CORTÉS

València, 267 • BARCELONA • Apartat 5002

Els millors aparells de
cinema els trobareu a

la casa

J. SABAT

FONTANELLA, 18 - BARCELONA

Càmeres i Projectors de 16 mm.

VICTOR

Projectors de 9,5 i 16 mm.

APARELLS I AC-
CESSORIS DE
LES MARQUES

BOLEX

KODAK

A G F A

ZEISS

PATHE-BABY

**Laboratoris per a revelat, positivat
i confecció de rètols per a 9,5 i 16 mm.**